

**PROGRAM RAZVOJA SPORTA GRADA NOVOG
PAZARA ZA PERIOD OD 2016 - DO KRAJA
2018.GODINE**

Novi Pazar, decembar 2015.godine

SADRŽAJ

Uvod	3
1.1 Pojam i značaj sporta.....	3
1.2 Zakonski i strateški okvir.....	4
1.3 Definicije osnovnih pojmova	4
1.4 Proces izrade Programa razvoja sporta grada.....	5
1.5 Istorija sporta u Novom Pazaru	6
Program razvoja sporta.....	8
2.1 Institucionalni mehanizam sporta u gradu.....	7
2.2 Razlozi za Programom razvoja sporta.....	7
2.3 Vizija, misija, ciljevi i prioriteti programa sporta	8
Faktičko stanje.....	10
3.1 Osnovni podaci o gradu	9
3.2 Sportski potencijal	11
3.3 Analiza stanja.....	14
3.3.1 Školski sport.....	14
3.3.2 Rekreativni sport – Sport za sve	19
3.3.3 Vrhunski i kvalitetan sport.....	21
3.3.4 Sportska infrastruktura.....	24
Povezanost sa drugim strateškim dokumentima.....	27
4.1 Usklađenost sa drugim strateškim i planskim dokumentima	27
Finansijski okvir Programa razvoja sporta.....	28
Mehanizmi sprovođenja Programa razvoja sporta	28
5.1 Sprovođenje	28
5.1.1 Praćenje - monitoring.....	29
5.1.2 Izveštavanje	29
5.1.3 Evaluacija.....	29
Akcioni plan Programa razvoja sporta u Novom Pazaru.....	30

Na osnovu člana 32. stav 1. tačka 4. Zakona o lokalnoj samoupravi ("Sl.glasnik RS". Br. 129/07 i 83/14), člana 41. stav 1. tačka 5. Statuta grada Novog Pazara („Sl.list grada Novog Pazara”. broj 4/13, 8/14 i 1/15) i člana 101. stav 1. i člana 113. Poslovnika Skupštine grada Novog Pazara („Sl. list grada Novog Pazara”, br.4/13 i 8/14), Skupština grada Novog Pazara, na sednici održanoj 17.12.2015. donela je

O D L U K U
O USVAJANJU PROGRAMA RAZVOJA SPORTA GRADA NOVOG PAZARA
ZA PERIOD OD 2016 - DO KRAJA 2018. GODINE

I

Usvaja se Program razvoja sporta grada Novog Pazara za period od 2016 - do kraja 2018. godine.

II

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana donošenja a objaviće se sa tekstem Program razvoja sporta grada Novog Pazara za period od 2016 - do kraja 2018. godine u „Službenom listu grada Novog Pazara“.

SKUPŠTINA GRADA NOVOG PAZARA

Broj: 66-3/15
U Novom Pazaru, 17.12.2015. godine

1.1 Pojam i značaj sporta

Sport ima ključnu ulogu u svakom društvu kroz doprinos socijalnoj koheziji, prevazilaženju predrasuda, povećanju pozitivnog uticaja na javno mnjenje i širenje etičkih i opštih principa koji se kroz njega prenose. Jedna je od pokretačkih snaga za dostizanje Milenijumskih ciljeva razvoja ljudskog društva, definisanih od strane Ujedinjenih nacija.

Sport je važan kako za pojedinca tako i za društveni i kulturni razvoj svake zajednice. Doprinosi ličnom i društvenom razvoju kroz kreativne aktivnosti i rekreaciju, koji služe zadovoljenju čovekove potrebe za fizičkim vežbanjem radi ličnog fizičkog i mentalnog blagostanja. Tesno je povezan sa drugim sferama političkog odlučivanja i planiranja u zajednici kao što su: obrazovanje, zdravstvo, socijalna zaštita, lokalno i nacionalno planiranje, konzervacija, umetnost i odmor.

Bavljenje sportom i fizičko obrazovanje su osnovna ljudska prava svih građana Republike Srbije i garantuje im se ostvarivanje tih prava. Snaži decu i mlade, kako sa aspekta fizičkog zdravlja, tako i sa psihosocijalnog aspekta, doprinoseći samopoštovanju, razvoju odgovornosti, istrajnosti, usvajanju pozitivnih vrednosti i formiranju zdravih ličnosti. Praćenjem njihovog razvoja doprinosi se postizanju najviše instance, dobijanju vrhunskih sportista i ostvarivanju vrhunskih rezultata.

Prilikom da učestvuju u sportu imaju svi građani Republike Srbije, bez obzira na društveni status, versku, nacionalnu, rodnu pripadnost ili bilo koju drugu opredeljenost. Sport povezuje pojedince, zajednice, regione i celokupnu državnu zajednicu jer bavljenje sportom doprinosi izgrađivanju i ispoljavanju najboljih ljudskih osobina, kao što su posvećenost, upornost, timski rad. Putem sporta vrši se promocija socijalnih vrednosti kao što su timski duh, fer plej, saradnja, solidarnost i tolerancija. Sa druge strane, angažovanje u sportu može korigovati faktore koji doprinose delikventnom ponašanju mladih, kao što su nedostatak pozitivnih uzora, nedostatak samodiscipline i dosada.

Sport doprinosi promociji zdravlja i prevenciji hroničnih bolesti, razvoju obrazovanja dece i mladih, rodnoj ravnopravnosti i osnaživanju žena, inkluziji i blagostanju osoba sa invaliditetom, a sve sa ciljem da u potpunosti razviju svoje ličnosti kroz fizičko obrazovanje i programe prilagođene njihovim zahtevima.

Sport ima posebno mesto u našoj zemlji. Njime se predstavlja država u svetu, a sportisti su njeni najbolji ambasadori. Sastavni je deo identiteta građana Republike Srbije, koji u uspesima i ostvarenim rezultatima svojih sportista često nalaze motiv za prevazilaženje svakodnevnih izazova.

Građani mogu učestvovati u sportu kao neposredni učesnici u sportskim aktivnostima, što i jeste najvažniji cilj Strategije razvoja sporta u Republici Srbiji za period od 2014. do 2018. godine, ili kao pasivni posmatrači, odnosno gledaoci i ljubitelji sporta.

1.2 Zakonski i strateški okvir

Prema Ustavu Republike Srbije, sport je definisan kao kategorija od posebnog društvenog interesa čime je država prepoznala i uvažila sport kao društvenu vrednost o kojoj se stara Republika, autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave. Ustavom je definisano i da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje sistem u oblasti sporta. Na nivou Republike Srbije su poslednjih godina doneti Zakon o sportu („Službeni glasnik RS”, br. 24/11 i 99/11), Nacionalna strategija razvoja sporta za period od 2014. do 2018. godine („Službeni glasnik RS“, br. 1/2015) i brojna podzakonska akta čime je u značajnoj meri uređen sistem sporta kod nas.

Doneta zakonska i pravna regulativa, osim što na sistemski način uređuju oblast sporta, preduslov su i za definisanje strateških ciljeva, dugoročnih i kratkoročnih planova razvoja na svim nivoima, bez kojih nema osmišljenog razvoja i rezultata u sportu.

Usvojena Strategija razvoja sporta u Republici Srbiji za period od 2014. do 2018. godine, obavezala je jedinice lokalne samouprave da donesu Programe razvoje sporta u narednom periodu i njime utvrde pravce razvoja sporta. U skladu sa navedenim, Grad Novi Pazar ovim dokumentom ispunjava definisanu obavezu, definiše i utvrđuje dugoročne pravce razvoja sporta čime se obezbeđuju preduslovi za stabilniji planski razvoj i izradu adekvatnijih i sveobuhvatnijih programa razvoja, a sve u cilju pozicioniranja sporta na mapi grada Novog Pazara.

1.3 Definicije osnovnih pojmova

Sport je tipična multidisciplinarna oblast, budući da objašnjavanje svih njegovih segmenata zahteva kompleksan pristup i korišćenje znanja iz različitih naučnih oblasti: medicine, biologije, psihologije, sociologije, pedagogije, informatike, menadžmenta, prava, ekonomije.

Školski sport predstavlja uključivanje školske dece u sistem takmičenja na lokalnom, regionalnom, pokrajinskom i republičkom nivou i tesno je povezan sa fizičkim vaspitanjem dece u školama.

Rekreativni sport - Sport za sve pre svega znači rekreaciju, odnosno bavljenje sportskim aktivnostima van profesionalnog područja. U ovoj oblasti sporta, motivacija za bavljenje sportskim aktivnostima je povezana sa odmorom i rekreacijom, unapređenjem zdravlja i sopstvenih rezultata.

Profesionalni sport podrazumeva takmičenje i sve njegove aspekte, odabranih, visoko selektiranih pojedinaca koji se nazivaju vrhunskim sportistima i koji se sportom bave kao svojom profesijom.

Vrhunski sport obuhvata sportske aktivnosti koje pokazuju vrhunske sportske kvalitete i rezultate, kao što je postizanje izuzetnih rezultata na nacionalnom i međunarodnom nivou.

1.4 Proces izrade Programa razvoja sporta grada

U skladu sa zakonskim i strateškim okvirom, Gradsko veće grada Novog Pazara je 20.10.2015.godine doneo Rešenje broj, 112-376/15 i dopuna Rešenja 112-376-1/15 o imenovanju lica odgovornih za izradu Programa razvoja sporta grada Novog Pazara za period do kraja 2018.godine.

Članovi radne grupe su:

1. Seadetin Mujezinović-predsednik radne grupe, član Gradskog veća grada Novog Pazara za oblasti omladine, sporta, turizma i kulture
2. Enver Gusinac, direktor Sportskog saveza Novi Pazar
3. Enes Pljakić, direktor SSU „Pendik“
4. Džemaludin Paučinac, direktor Kancelarije za mlade
5. Zenib Biberović, direktor Sportskog centra Novi Pazar
6. Elvir Hamidović, glavni gradski arhitekta
7. Nermin Bogučanin, član Gradskog veća za urbanizam i prostorno planiranje
8. Rifat Ličina, član Gradskog veća za obrazovanje
9. Mirsad Jusufović, član Gradskog veća za lokalni ekonomski razvoj i NVO
10. Aldina Hodžić, Sportski savez Novi Pazar
11. Emka Bugarić, Sportski savez Novi Pazar
12. Bekir Saračević, Odeljenje za finansije Gradske uprave Novi Pazar
13. Selma Ikić, Odeljenje za lokalni ekonomski razvoj Gradske uprave Novi Pazar
14. dr Enver Međedović, univerzitetski profesor u penziji
15. prof.Enver Međedović, Sportski savez Novi Pazar
16. Radoslav Milić, predstavnik UO odbojkaškog kluba Novi Pazar
17. Mensur Ljajić, predstavnik FK Novi Pazar
18. Katarina Radović, predstavnik medija
19. Albin Totić, doktor urgentne medicine Doma zdravlja Novi Pazar
20. Milena Ilić, Odeljenje za lokalni ekonomski razvoj Gradske uprave Novi Pazar
21. Nihat Biševac, direktor Nacionalne službe za zapošljavanje
22. Dejan Kulundžić, direktor OŠ“Bratstvo“ i predstavnik ŽKK Novi Pazar
23. Edin Zuković, Atletski klub Novi Pazar

Program razvoja sporta grada Novog Pazara kreiran je na osnovu potreba i problema uočenih u sportu, za čije rešavanje su kreirane smernice i akcioni plan, u skladu sa nacrtom Republičke Strategije razvoja sporta i u skladu sa Zakonom o sportu, kojim je predviđeno uključivanje lokalne samouprave u planiranje i razvoj ove važne oblasti za sve građane, sportiste i sportske klubove, saveze i udruženja.

Program razvoja sporta grada Novog Pazara sadrži podatke o sportu u gradu, analizu stanja u sportu u pojedinim oblastima i akcioni plan za razvoj oblasti, koje su u ingerenciji Lokalne samouprave, kao što je školski sport, vrhunski i kvalitetni sport, sport za sve i sportska infrastruktura. Analiza obuhvata opštu procenu stanja i uslova u vrhunskom i kvalitetnom sportu, sportu za sve, školskom sportu, sportskoj infrastrukturi, kadrovima i materijalnom položaju sporta u gradu. Ovim dokumentom bi trebalo da se uključe i obavežu odgovorne i podstaknu sve

zainteresovane strane u lokalnoj zajednici da daju svoj doprinos i učešće u rešavanju analiziranih problema, kao i u ispunjavanju vizije razvoja sporta Novog Pazara.

1.5 Istorija sporta u Novom Pazaru

Razvoj sporta i fizičke kulture u Novom Pazaru vezan je za period poslednjih 60-tak godina kada Novi Pazar doživljava svoj pravi razvoj na polju sporta.

Organizacija fizičke kulture, kao i njeno finansiranje u toku njenog razvoja menja se. Posebna vrednost u razvoju sporta i fizičke kulture naše opštine je period kada su na snazi bile samoupravne interesne zajednice. Tako je postojala i Samoupravna interesna zajednica za fizičku kulturu. U početku samostalna kao zajednica a kasnije u sastavu više zajednica (SIZ za obrazovanje, SIZ za kulturu, SIZ za informisanje i SIZ za fizičku kulturu). Uspeh i rad ove interesne zajednice u sportskim aktivnostima i transformaciji fizičke kulture je posebno zapažen. Posebno je zapažen za vreme delovanja SIZ-a, posebno su vredni rezultati naših sportista koji su potvrđivali da je ovaj period doprineo bržem razvoju ove oblasti, ali mora se i ovde reći to da je stupanjem SIZ-a posebno u fizičkoj kulturi Zakonom o društvenim organizacijama udruženja građana smanjena mogućnost da SIZ bude neposredni osnivač organizacija, društava i klubova. U okviru SIZ-a u to vreme rade:

1. Savez organizacija fizičke kulture opštine (SOFK-a)
2. Opštinski savez izviđača
3. Međuopštinski fudbalski savez
4. Streljački savez
5. Stonoteniserski savez
6. Opštinski savez školskih društava
7. Klubovi (rukomet, košarka, boks, smučanje, atletika, šah, karate, fudbal, DTV Partizan, Društvo pedagoga fizičke kulture i Udruženje ribolovaca).

Prva sportska parada u Novom Pazaru 1957. godine

Novi Pazar je tada u odnosu na danas imao malo razvijenu sportsku infrastrukturu. Postojali su samo tereni u okviru Rekreacionog centra, gradski bazen i gradski stadion sa atletskom stazom.

2.1 Institucionalni mehanizam sporta u gradu

Institucionalni mehanizmi koji postoje u Novom Pazaru, a zaduženi su za održavanje i unapređenje sistema sporta su pre svega Gradsko veće i član Gradskog veća zadužen za oblasti omladine, sporta, turizma i kulture, Sportski savez grada Novog Pazara, Sportski centar Novi Pazar i ostala udruženja, savezi i društva u oblasti sporta. Ovi mehanizmi imaju zadatak da iniciraju i učestvuju u izradi lokalnih strateških dokumenata razvoja sporta, da iniciraju i učestvuju u pisanju lokalnih akcionih planova i da prate njihovo ostvarivanje.

Krovna organizacija svih sportskih klubova i udruženja u oblasti sporta je Sportski savez grada Novog Pazara. Sportski Savez je osnovan na Osnivačkoj skupštini i aktivno deluje od 1996.godine. Od pocetka Sportski savez Novi Pazar ima za cilj i zadatak da organizuje sve značajne sportske manifestacije, učestvuje u svim događanjima koja su vezana za novopazarski sport od lokalnog i šireg značaja, da prati rad lokalnih klubova, da koordinira između istih kao i da podržava, prati i pruža sve vrste pomoći kako bi se unapredio sport i fizička kultura u gradu.

Primarni ciljevi saveza jesu omasovljenje sporta, njegova popularizacija kod što većeg broja stanovništva sa posebnim fokusiranjem na mlađu populaciju, na što brojnija okupljanja i organizovanja u sportskim aktivnostima predškolske dece, školske omladine i ostalog građanstva. Takvo društveno opredeljenje u fizičkoj kulturi trasiralo je i jedan od osnovnih ciljeva u radu Sportskog saveza a to je povećanje broja aktivnih učesnika i članova u fizičkoj kulturi.

Masovnost u sportu kao i stvaranje boljih prostornih i kadrovskih uslova da se što veći broj mladih i građana aktiviraju i ostvaruju potrebe za fizičkim vežbanjem i aktivnim odmorom je zadatak koji se ostvaruje upravo kroz organizovanje sportskih manifestacija gde su sve brojnija okupljanja predškolske dece, školske omladine i ostalog građanstva od kojih dobar procenat nastavlja da se bavi sportom bilo amaterski ili profesionalno. Sportski savez učestvuje i pomaže klubovima u svim vidovima organizacije.

Za skoro 20 godina svog uspešnog rada i postojanja Sportski savez Novi Pazar je sa početnih 6 klubova o kojima je brinuo prerastao u porodicu u kojoj danas ima 72 sportske ekipe i udruženja, iz skoro svih oblasti sporta.

2.2 Razlozi za Programom razvoja sporta

Razlozi i potreba za izradu Programa razvoja sporta grada leže u postojanju velike baze dece na lokalnu kao osnovnog potencijala jedne zajednice i društva. Istovremeno, evidentna je njihova nedovoljna uključenost u sportskim disciplinama. Otuda i motiv da se radi sa decom, da se uključuju još u ranom detinjstvu, u predškolskom i školskom uzrastu, da se motivišu i usmeravaju, a sve u cilju razvoja zdravih životnih navika, prevencije zdravstveno rizičnih ponašanja i razvoj mentalnog zdravlja kod mladih, koji nam danas, a i sutra čine sliku zdravog društva i sredine.

Takođe, rekreacija i sportske aktivnosti su veoma važne za šire stanovništvo jer pozitivno utiču na opšte zdravlje i prema dosadašnjim medicinskim saznanjima smanjuju mogućnost rizika od nastanka hroničnih bolesti uzrokovanih pasivnim načinom života, te se unapređenje oblasti sporta za sve može posmatrati kao prioritarna aktivnost kojom se doprinosi zdravijem i aktivnijem stanovništvu. Pored toga, sistem profesionalnog sporta (vrhunski i kvalitetni) zahteva ozbiljne promene u samom upravljanju i finansiranju, da bi se postigli ozbiljni i vrhunski rezultati, jer vrhunski rezultati ne bi smeli biti slučajnost već rezultat sredeog sistema koji podrazumeva stručne i motivisane trenere, materijalno-tehničke uslove za rad, kvalitetnu infrastrukturu za takmičenja, i samim tim podršku javnosti i društveno odgovornih kompanija.

U tom sistemu, koji bi trebao da sa jedne strane obezbedi dostupnost sporta širim slojevima, posebno deci ali i da obezbedi uslove za razvoj vrhunskih sportista i sportistkinja, Lokalna samouprava obezbeđujući sredstva za izgradnju nove i održavanje postojeće infrastrukture i (su)finansiranjem aktivnih klubova igra važnu ulogu, te je stoga za celokupni razvoj sporta za sve, školskog sporta i kvalitetnog i vrhunskog sporta neophodno postaviti dalje strateške pravce razvoja sporta u Novom Pazaru i kreirati konkretne mere za poboljšanje celokupnog sistema.

2.3 Vizija, misija, ciljevi i prioriteti programa sporta

Vizija grada Novog Pazara je unapređenje kvaliteta i obogaćivanje društvenih odnosa stanovnika Novog Pazara kroz bavljenje sportom, kao elementa koji je od suštinskog značaja za razvoj njihove ličnosti i zdravog načina života.

Misija je stvaranje sistema sporta u Novom Pazaru u kome će svako imati pravo da se bavi sportom, sa ciljem razvoja svoje ličnosti, održavanja dobrog zdravlja, poboljšanja fizičkih sposobnosti, boljeg i svrsishodnijeg korišćenja slobodnog vremena, unapređenja kvaliteta života i postizanja vrhunskih rezultata.

Cilj ovog programa je preduzimanje mera za:

- Povećanje učešća stanovnika u sportskim aktivnostima;
- Optimizovanje, uz sadejstvo, organizacionih formi za bavljenje sportom;
- Unapređenje stanja u pogledu sportskih objekata i prostora za bavljenje sportom;
- Osiguranje finansiranja sporta i optimizovanje podrške programima u oblasti sporta.

Programom razvoja sporta su definisane četiri **prioritetne oblasti**, i to:

- razvoj sporta dece i omladine, uključujući i školski sport;
- povećanje obuhvata bavljenja građana sportom kroz razvoj i unapređenje sportske rekreacije (sport za sve);
- razvoj i unapređenje vrhunskog sporta;
- razvoj i unapređenje sportske infrastrukture.

3.1 Osnovni podaci o gradu

Novi Pazar se nalazi u jugozapadnom delu Srbije, na 20°30'26" istočne geografske dužine i 43°08'07" severne geografske širine. Teritorija grada se prostire na 742km², izdeljen na 99 naseljenih mesta ina nadmorskoj visini od 496 metara.

Jedan je od retkih koji se može pohvaliti održavanjem broja stanovnika na veoma visokom nivou. Između dva popisa, Novi Pazar beleži demografski rast od 16,76% (po popisu, broj stanovnika 2002. je bio 85.996 dok 2011. ima 100.410 stanovnika) i hronološki, takav trend se beleži godinama na nivou grada, što već nije slučaj na nivou okruga i republike.

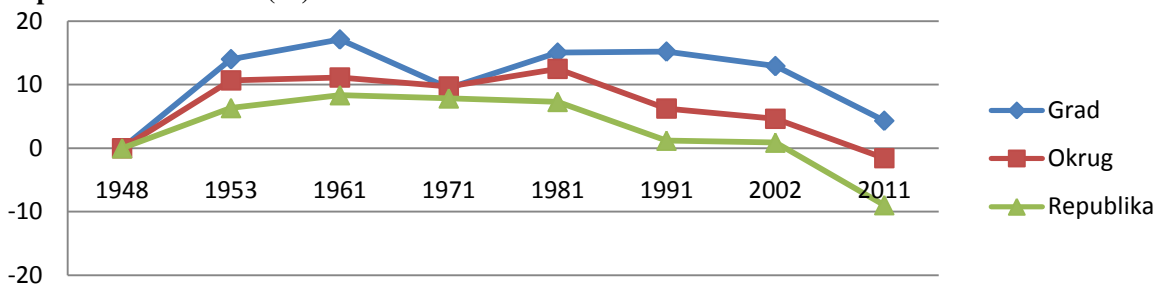
Istovremeno, stopa rasta broja stanovnika iz godine u godinu pada na nivou cele republike, samo što je u našoj zajednici taj pad manji, jer se još uvek održava natalitet na visokom nivou u odnosu na ostatak zemlje.

Tabela 1. Uporedni pregled broja stanovnika, podaci iz popisa. *

	1948	1953	1961	1971	1981	1991	2002	2011*
Broj stanovnika u gradu	44.020	50.189	58.777	64.326	74.000	85.249	96.260	100.410
Promena broja stanovnika u gradu	/	6.169	8.588	5.549	9.674	11.249	11.011	4.150
Stopa rasta broja stanovnika u gradu (%)	/	14,01	17,11	9,44	15,04	15,20	12,92	4,31
Broj stanovnika u okrugu	186.092	206.008	228.991	251.230	282.644	300.274	314.167	309.258
Stope rasta broja stanovnika u okrugu (%)	/	10,70	11,16	9,71	12,50	6,24	4,63	-1,56
Broj stanovnika u Srbiji	5.794.837	6.162.321	6.678.247	7.202.915	7.729.246	7.822.795	7.893.125	7.186.862
Stopa rasta broja stanovnika u Srbiji (%)	/	6,34	8,37	7,86	7,31	1,21	0,90	-8,95

* Broj stanovnika po prethodnoj metodologiji (ranijih popisa – pre 1991. godine), sem za 2011.god
Izvor: RZS, Opštine u Srbiji-popis 2002.; Popis stanovništva 2011.

Stopa rasta stanovnika (%)

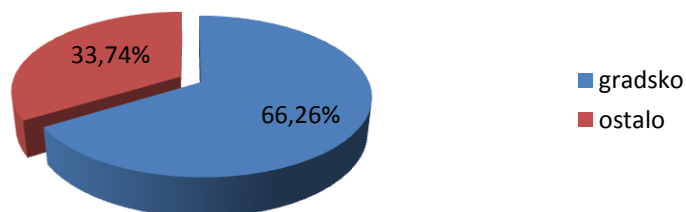

Tabela 2. Struktura stanovništva prema tipu naselja, popis 2011.

	Grad		Okrug		Srbija	
	Broj	Učešće (%)	Broj	Učešće (%)	Broj	Učešće (%)
Gradsko stanovništvo	66.527	66,26	164.543	53,21	4.271.872	59,44
Ostalo stanovništvo	33.883	33,74	144.715	46,79	2.914.990	40,56
Ukupno stanovništvo	100.410	100	309.258	100	7.186.862	100

Izvor: Popis stanovništva 2011; Knjiga 1 – Nacionalna pripadnost

Struktura stanovništva u gradu (%)

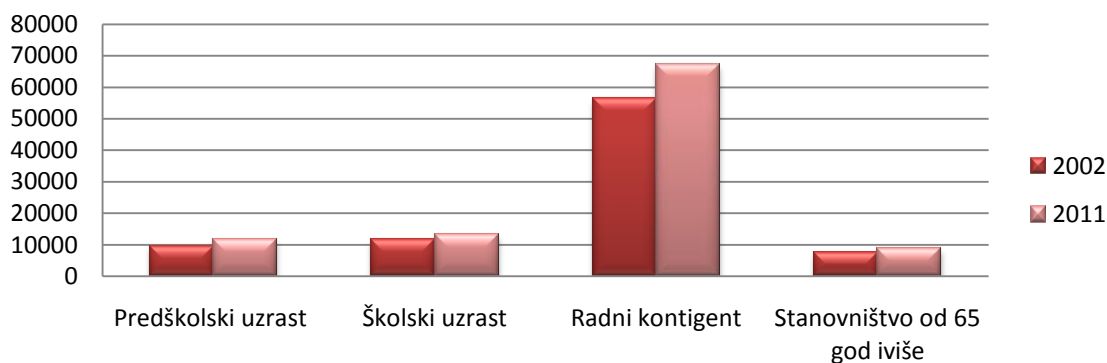
Prema statističkim podacima, u gradu je evidentan porast broja svih kontigenata stanovništva u odnosu na prethodni popis: predškolski uzrast, školski uzrast, žene i stanovništvo iznad 65 godina starosti.

Tabela 3. Struktura stanovništva po osnovnim kontigentima, 2011.

	2002.		2011.	
	Broj stanovnika	Udeo u ukupnom stanovništvu (%)	Broj stanovnika*	Udeo u ukupnom stanovništvu (%)
Predškolski uzrast 0-6	9.677	11,25	11.763	11,64
Školski uzrast 7-14	11.542	13,42	13.143	13
Radni kontigent 15-64	56.410	65,60	67.264	66,99
Stanovništvo od 65 godina i više	7.420	8,63	8.875	8,84
Punoletni 18 i više	/	/	71.645	71,35
Žene u fertilnom periodu 15-49	22.974	26,72	25.501	25,22
Ukupno	85.996	100	100.410	100

Izvor: RZS, Opštine i regioni u Republici Srbiji 2013.; 3.12 Osnovni kontigenti i indikatori stanovništva Republike Srbije 2012; 3.1. Stanovništvo prema starosti i polu po popisu 2011

Osnovni kontigenti stanovništva u gradu 2002-2011

3.2 Sportski potencijal

Krovna organizacija svih sportskih klubova, saveza i udruženja u oblasti sporta je Sportski savez grada Novog Pazara. Sportski Savez je osnovan i aktivno deluje od 1996. godine. Primarni ciljevi saveza su omasovljenje i razvoj sporta u gradu, a poseban akcenat se daje afirmaciji i radu sa najmlađim uzrasnim kategorijama dece i mladih. Sportski savez učestvuje i pomaže klubovima u svim vidovima organizacije.

Tabela 4. Članovi Sportskog saveza grada Novog Pazara

	Sportska organizacija	Kategorija u članstvu
1.	AIKIDO KLUB VALTER	Redovan član
2.	ATLETSKI KLUB NOVI PAZAR	Redovan član
3.	ATLETSKI KLUB PAZAR	Pridruženi član
4.	BICIKLISTIČKI KLUB NOVI PAZAR	Redovan član
5.	BICIKLISTIČKI KLUB TRNAVA	Redovan član
6.	BOKSERSKI KLUB MLADOST	Redovan član
7.	BOKSERSKI KLUB NOVI PAZAR	Redovan član
8.	DŽUDO KLUB NOVI PAZAR	Pridruženi član
9.	FUDBALSKI KLUB NOVI PAZAR	Redovan član
10.	FUDBALSKI KLUB AS	Redovan član
11.	FUDBALSKI KLUB JOŠANICA ND	Redovan član
12.	FUDBALSKI KLUB FENERBAHČE	Pridruženi član
13.	OMLADINSKI FUDBALSKI KLUB NOVI PAZAR	Redovan član
14.	GOS RIBOLOVACA NOVI PAZAR	Redovan član
15.	KARATE KLUB ŠAMPION	Redovan član
16.	KARATE KLUB BIJELE VODE	Pridruženi član
17.	KARATE KLUB ENPI	Pridruženi član
18.	KARATE KLUB NOVI PAZAR	Redovan član
19.	KARATE KLUB PERFEKT	Redovan član
20.	KARATE KLUB PIONIR	Redovan član
21.	KARATE KLUB JING JANG	Redovan član

22.	KLUB BORILAČKIH SPORTOVA NOVI PAZAR	Redovan član
23.	KLUB PLANINARSKIH SPORTOVA RAS	Pridruženi član
24.	KLUB MALOG FUDBALA NOVI PAZAR	Redovan član
25.	KLUB BORILAČKIH SPORTOVA AKADEMIK	Redovan član
26.	KOŠARKAŠKI KLUB PAZAR	Redovan član
27.	KOŠARKAŠKI KLUB PAZAR VINER	Redovan član
28.	KOŠARKAŠKI KLUB STARI RAS	Redovan član
29.	KUNG FU VENG ČU NOVI PAZAR	Redovan član
30.	FUDBALSKI KLUB PAZAR JUNIORS	Redovan član
31.	ODBOJKAŠKI KLUB NOVI PAZAR	Redovan član
32.	OMLADINSKI FUDBALSKI KLUB RAS	Redovan član
33.	OMLADINSKI KOŠARKAŠKI KLUB NOVI PAZAR	Redovan član
34.	UDRUŽENJE SPORTSKIH RIBOLOVACA BISTRO	Pridruženi član
35.	PLANINARSKI KLUB SANDŽAK	Redovan član
36.	PLIVAČKI KLUB DELFIN 2007	Redovan član
37.	RUKOMETNI KLUB NOVI PAZAR	Redovan član
38.	RUKOMETNI KLUB PAZAR 2003	Pridruženi član
39.	ŠAHOVSKI KLUB NOVI PAZAR	Redovan član
40.	ŠAHOVSKI KLUB SVOJBOR	Redovan član
41.	KLUB BORILAČKIH SPORTOVA BULLDOG	Redovan član
42.	SKIJAŠKI KLUB GOLIJA	Redovan član
43.	TENISKI KLUB TENISKI CENTAR FETIĆ	Redovan član
44.	KOŠARKAŠKI KLUB NOVI PAZAR 2012	Pridruženi član
45.	TENISKI KLUB NOVI PAZAR	Redovan član
46.	ŽENSKI ODBOJKAŠKI KLUB KOTEKS	Pridruženi član
47.	ŽENSKI ODBOJKAŠKI KLUB NOVI PAZAR	Redovan član
48.	ŽENSKI KOŠARKAŠKI KLUB NOVI PAZAR	Redovan član

49.	FSO NOVI PAZAR RAŠKA TUTIN	Redovan član
50.	KARATE SAVEZ NOVI PAZAR	Redovan član
51.	KLUB ZA FITNES I BODIBILDING HERKULES	Pridruženi član
52.	OMLADINSKI FUDBALSKI KLUB LEGIONAR	Pridruženi član
53.	UNIVERZUM TIM NOVI PAZAR	Pridruženi član
54.	KAJAK KLUB STARI GRAD	Redovan član
55.	KARATE KLUB DRŽAVNOG UNIVERZITETA	Pridruženi član
56.	DRUŠTVO PEDAGOGA FIZIČKE KULTURE	Redovan član
57.	KLUB ZA VODENE SPORTOVE SANDŽAK	Pridruženi član
58.	SPORTSKI KLUB LUNA	Pridruženi član
59.	AUTO MOTO KLUB NOVI PAZAR	Redovan član
60.	KLUB SPORTSKIH RIBOLOVACA VODENI CVET	Pridruženi član
61.	ODRED IZVIDAČA SANDŽAK	Pridruženi član
62.	PLIVAČKI KLUB NOVI PAZAR	Redovan član
63.	OZUOGSV RAS	Pridruženi član
64.	KLUB BORILAČKIH VEŠTINA SANDŽAK VARIORS	Pridruženi član
65.	MMA PIT BUL TIM	Pridruženi član
66.	FUDBALSKI KLUB PAZAR JUNIORS 2011	Redovan član
67.	GIMNASTIČKI KLUB STEP	Pridruženi član
68.	KOSGP NOVI PAZAR	Pridruženi član
69.	FUDBALSKI KLUB HADID	Pridruženi član
70.	SPORTSKI CENTAR 99	Pridruženi član
71.	ODBOJKAŠKI KLUB VOLEJ STAR	Redovan član
72.	BODI BILDING I FITNES KLUB NOVI PAZAR	Redovan član

Izvor: Sportski savez Novi Pazar

Od ukupno 72 sportske organizacije, 48 sportskih organizacija je redovan član, a 24 su pridruženi članovi.

3.3 Analiza stanja

3.3.1 Školski sport

Zakon o sportu iz 2011. godine, član 143. školski sport definiše na sledeći način: „Školski sport obuhvata organizovane nastavne i vannastavne sportske aktivnosti u oblasti školskog fizičkog vaspitanja, uključujući i školska sportska takmičenja koja se sprovode u okviru školskog sistema u skladu sa nastavnim planom i programom utvrđenim u skladu sa zakonom“.

Osnovu školskog sporta predstavlja fizičko vaspitanje. Školski sport i školsko fizičko vaspitanje su međusobno povezani mnogostrukim i složenim vezama i međusobno se dopunjuju, deleći zajedničke temeljne ciljeve, doprinos zdravlju i skladnom razvoju ličnosti. Fizičko vaspitanje omogućava učenicima da steknu bazične kretnje, veštine i neophodna znanja, formiraju pozitivne stavove prema fizičkoj aktivnosti i sportu, pripremajući ih za aktivan način života.

Osnovna uloga školskog sporta je da svim učenicima, bez obzira na uzrast, pol, sposobnosti i druge razlike omogući učestvovanje u sportskim aktivnostima i tako doprinese fizičkom i mentalnom zdravlju i razvoju i podstakne učenike na bavljenje sportom u školi.

Školski sport treba da doprinese unapređenju javnog zdravlja, bude baza za omasovljavanje i razvoj sporta u jednoj lokalnoj zajednici i spona između škola, sportskih klubova i udruženja. Školski sport u prvi plan ističe participaciju i visok nivo aktivnosti svih učesnika uz korišćenje inkluzivnih strategija koje svim učenicima omogućavaju da dožive uspeh.

Školski sport je prepoznat u Strategiji razvoja, kako državnoj, tako i lokalnoj, i predviđen je planom i programom. U gradu Novom Pazaru finansiraju se iz Budžeta, planiranom za sportske manifestacije, sledeće stavke:

- suđenje, zdravstvena i fizička zaštita
- motivacija profesora i nastavnika koji vode učenike na takmičenjima
- finansiranje troškova putovanja na okružna, međuokružna i republička takmičenja
- nabavka rekvizita i opreme, priznanja i medalja

Sportski savez grada Novog Pazara organizuje i izvodi školska takmičenja u skladu sa Planom, programom i propozicijama Saveza za školski sport Republike Srbije.

Školski sport je organizovan u 5 nivoa takmičenja:

1. Školsko prvenstvo (međudeljensko, izvode ga škole),
2. Opštinsko prvenstvo (15 osnovnih i 6 srednjih škola),

3. Okružno prvenstvo (Novi Pazar, Tutin, Raška, Kraljevo, Vrnjačka Banja),
4. Međuokružno prvenstvo (Raški, Šumadijski, Zlatiborski, Moravički okrug),
5. Republičko prvenstvo ili svake četvrte godine Olimpijske igre školske omladine Srbije.

Stručnu podršku Sportskom savezu u organizaciji i sprovođenju takmičenja pružaju: Društvo pedagoga fizičke kulture, sportske organizacije, granske sudijske organizacije Novog Pazara, Sportski Centar Novi Pazar kao i SSU Pendik u čijim objektima se održavaju školska prvenstva. Školski sport u Novom Pazaru jedobro organizovan i vođen u onim sportskim uslovima u kojima je vođen.

Tabela 5: Analiza stanja školskog sporta u Novom Pazaru je data u sledećoj SWOT matrici

SADAŠNJOST		
	SNAGE	SLABOSTI
UNUTRASNI	<ul style="list-style-type: none"> Programom razvoja sporta u JLS, Školski sport se predstavlja kao jedan od prioriteta; Zainteresovanost dece za bavljenje sportom; Izgradjen sistem takmičenja od školskog do Republičkog nivoa; Primena godišnjeg Plana i programa Sportskog školskog saveza Srbije; Postojanje fakulteta za sport; Postojanje univerzitetskih školskih liga; Motivacija kriz vrhunske sportiste poreklom iz Novog Pazara; Broj škola sporta. 	<ul style="list-style-type: none"> Nedovoljan broj angažovanih stručnih kadrova u vrtićima i školama od I-IV razreda; Rad škola u tri smene; Nedostatak školskih sala Nedostatak sportske opreme i rekvizita; Ruiniranost postojećih sportskih sala; Kup takmičenja (jednodnevna takmičenja, nemasovnost); Slaba motivisanost nastavnog kadra; Nepostojanje lokalnog inspektora za sport; Nesprovođenje nastavnih i vannastavnih planova i programa u školama; Slaba medijska kampanja i neinformisanost; Neobučenos nastavnika za rad sa talentovanim sportistima i sa decom sa posebnim potrebama; Nepostojanje ambulante sportske medicine; Nepostojanje nastave fizičkog vaspitanja na svim fakultetima; Neinformisanost roditelja o mogućnostima uključivanja dece u sport. Nepostojanje budžetskih sredstava za školski sport
BUDUĆNOST/TRENDVI		
	ŠANSE	PRETNJE
SPOLJASNI	<ul style="list-style-type: none"> Razvoj školskog sporta je prioritet Nacionalne strategije sporta; Povoljna demografska slika Grada; Raznovrsnost programa za decu i mlade; Pokretanje škola sporta; Adekvatno stimulisanje nastavnog kadra; Medijska promocija bavljenja sportom; Edukacija mladih da se bave sportom; Definisanje kontinuiranih sistema takmičenja (ligaško takmičenje); Poboljšanje infrastrukturnih uslova. 	<ul style="list-style-type: none"> Loša ekonomska situacija u zemlji; Zanemarivanje značaja školskog sporta; Telesni deformiteti usled neadekvatne fizičke aktivnosti; Nepostojanje konkursa kod resornih ministarstava za afirmaciju školskog sporta; Poroci (alkohol, narkotici, duvan); Alternativni vidovi zabave (društvene mreže, razvoj IT tehnologija); Nasilje u školama.

Osnovni problemi u školskom sportu u gradu Novom Pazaru su:

- nedovoljan broj školskih sala kod osnovnih i srednjih škola, naročito osnovnih na teritoriji grada
- nedostatak školskih, tj međuodjeljenjskih takmičenja, kojim bi se povećao broj učesnika u školskom sportu i koja predstavljaju bazu školskog sporta
- mali broj sportskih sekcija u školama
- smanjenje broja učenika u isturenim odeljenjima škola (na seoskim područjima)
- nedovoljna motivisanost profesora fizičke kulture
- slaba zainteresovanost direktora škola za realizaciju vannastavnih, sportskih aktivnosti.

Grad Novi Pazar ima 15 osnovnih škola ukupno 30 isturenih odeljenja (ukupno 45 školskih mesta, pohađa 12.612 učenika) i 6 srednjih škola sa ukupno 4.961 učenikom.

Većina postojećih fiskulturnih sala ne poseduje adekvatne sportske rekvizite i opremu. Od ukupnog broja, 6 osnovnih škola (OŠ "Jovan Jovanović Zmaj", OŠ "Mur", OŠ "Lukare", OŠ "Đura Jakšić", OŠ "Aleksandar Stojanović Leso", OŠ "Jošanica") i 6 isturenih osmogodišnjih škola nema fiskulturnu salu. Nastava se odvija na otvorenim terenima.

Od 6 srednjih škola, 3 škole imaju a 3 škole nemaju fiskulturnu salu. Škola za dizajn tekstila i kože i Tehnička škola obavljaju časove fizičkog vaspitanja u zajedničkoj fiskulturnoj sali, koja je u vlasništvu Tehničke škole. Gimnazija ima fiskulturnu salu, ali su uslovi u njoj neadekvatni i nemogući za odvijanje redovne nastave. U toku su radovi na izgradnji nove. U školama koje nemaju uslove za odvijanje nastave fizičkog obrazovanja, kao npr. U gostiteljsko-turistička škola, nastava se odvija na otvorenom terenu.

S obzirom na ovakvo celokupno stanje sa školskim salama nastave fizičkog vaspitanja se održavaju u salama Sportskog centra Novog Pazara i Sportskoj hali Pendik.

Tabela 6: Broj škola, fiskulturnih sala i učenika u osnovnim i srednjim školama

	Broj škola / univertiteta	Broj isturenih odeljenja - škola		Broj škola / univerziteta koji nemaju fisk.salau	Broj isturenih odeljenja koja nemaju fiskulturnu salu	Ukupan broj učenika / studenata
		ukupan broj	Broj osmorazrednih isturenih škola			
Osnovne škole	15	30	6	7	6	12.612
Srednje škole	6	-		3	-	4.961

Izvor: Grad Novi Pazar, Gradsko veće – obrazovanje

U sledećoj tabeli, dat je prikaz učesnika na školskim sportskim takmičenjima:

Tabela 7. Ukupan broj učesnika na školskim sportskim takmičenjima u školskoj 2014/2015. godini u Novom Pazaru

Kategorije	Odbojka	Mali fudbal	Kosarka	Rukomet	Ukupno
OŠ muskarci	70	140	50	98	358
OŠ devojci	144		40		184
SS muskarci	72	60	50		182
SS devojke	60		40		100
Ukupno	346	200	180	98	824

Izvor: Sportski savez Novi Pazar

Najveća zainteresovanost učenika za školska takmičenja su u odbojci, posebno u ženskoj konkurenciji (346), zatim u malom fudbalu (200) s tim što treba naglasiti da se takmičenje održava samo u muškoj konkurenciji, košarka je na trećem mestu (180), rukomet (98) na ovom takmičenju učestvuju muškarci osnovnih škola.

U gradu se redovno održavaju sledeće aktivnosti školskog sporta:

1. Prolećni kros, kroz dva stepena takmičenja učestvuje preko 10.000 dece, u muškoj i ženskoj konkurenciji;
2. Jesenji kros, kroz dva stepena takmičenja učestvuje preko 10.000 dece, u muškoj i ženskoj konkurenciji;
3. "Kids athletics"
4. "Brzinom do zvezda" u gradskim školama (od ukupno 2.574 učenika, testirano je 2.387); učestvuju deca od I-IV razreda osnovne škole

Treba naglasiti da se takmičenja u plivanju ne održavaju jer grad Novi Pazar nema zatvoreni bazen i praktično je neizvodljivo održati takmičenje tokom školske godine. Koriste se samo termini u letnjem periodu.

Sekcija streljaštva se nekada održavala u školama. Međutim, danas tih uslova za održavanje sekcija nema pa se isto takmičenje i ne sprovodi.

Izgradnjom Atletskog stadiona u gradu stvoriće se uslovi da se atletika kompletira u svim disciplinama (skakačke, bacačke discipline).

Gimnastika kao oblast je zapostavljena iz više razloga. Postoji određen broj škola koje nemaju gimnastičke sprave, a one koje ih imaju potpuno su neiskorišćene.

Što se tiče stonog tenisa, Malih olimpijskih igara i gimnastike u narednom periodu se planira postepeno organizovanje takmičenja u zavisnosti od zainteresovanosti škola, dece i profesora koji organizuju nastavu u istim.

Za bolju organizaciju školskog sporta potrebna je aktivnija saradnja sa sportskim klubovima kako bi se unapredio kvalitet rada i rezultati.

Državni univerzitet u Novom Pazaru broji 4.038 studenata i redovno se održava sledeće sportske aktivnosti:

1. Takmičenja na univerzitetu između studijskih programa u:
  - a) Malom fudbalu – 2 puta godišnje - 30 ekipa
  - b) Košarci – 1 godišnje - 20 ekipa
  - c) Stonom tenisu – 1 godišnje - do 20 ekipa
  - d) Šahu – 1 godišnje - do 20 ekipa

2. Državni Univerzitet ima Univerzitetski Sportski Savez i kao član republičkog Univerzitetskog Sportskog Saveza učestvuje u takmičenjima u sledećim sportovima (u ekipama sa 12-15 igrača):
  - a) Malom fudbalu, u muškoj konkurenciji;
  - b) Rukometu, u muškoj konkurenciji;
  - c) Odbojci, u muškoj i ženskoj konkurenciji;
  - d) Košarci, u muškoj i ženskoj konkurenciji.

Redovna nastava Departmana za sport i fizičko vaspitanje Državnog univerziteta u Novom Pazaru se održava u sportskoj Sali univerziteta, kao i Sportskoj hali “Pendik”, u kojoj ujedno održavaju takmičenja u malom fudbalu, košarci, rukometu.

Na **Internacionalnom univerzitetu u Novom Pazaru** se realizuju sledeće sportske aktivnosti putem sekcija:

1. sekcija za mali fudbal (48 studenata),
2. sekcija za stoni tenis (40 studenata),
3. sekcija za borilačke veštine (25 studenata),
4. sekcija za fitnes (20 studenata),
5. sekcija za aerobik (6 studenata).

Sportske aktivnosti se realiziraju u prostorijama Univerziteta predviđenim za sport i to:

- a) balon sala za fudbal (sekcija za fudbal, stoni tenis),
- b) sportska sala 1 (sekcija za borilačke veštine),
- c) sportska sala 2 (sekcija za fitnes, aerobik).

Studenti tradicionalno uzimaju učešće na Međunarodnom studentskom sportskom turniru u Zagrebu, Eurozagreb.

Dakle, u cilju pospešivanja fizičke kulture populacije, polazimo od najmlađih. U dečjim obdaništima gde radi veliki broj vaspitača, neophodno je angažovati stručno lice kao koordinatora koji bi svakodnevno pripremao časove za vaspitače koji rade sa raznim uzrasnim kategorijama. Takođe, neophodno je sagledati mogućnost angažovanja pedagoga fizičkog vaspitanja u radu sa decom sa posebnim potrebama i njihovoj inkluziji.

Ocene rada sportskih klubova, saveza, društava okupljenih u organizaciji Sportskog saveza i njihov položaj neophodno je sagledavati kroz povećanje obuhvata broja članova, kroz kvalitet delatnosti što će uticati i na njihov materijalni položaj.

Treba težiti pospešivanju kapaciteta za naučno-istraživačke radova u oblasti fizičke kulture Novog Pazara, jer je evidentno nedovoljno prisustvo nauke u aktivnostima na razvoju iste. To podrazumeva aktiviranje društva pedagoga fizičke kulture, školske uprave, savetodavne službe i inspektorijata u sportu.

Značajnim potencijalom stručnih i naučno istraživačkih radnika okupljenih na Državnom univerzitetu u Novom Pazaru, kao i pedagozima fizičke kulture u školama i drugim organizacijama, boljom organizacijom objediniti njihove bibliografske jedinice i staviti ih na raspolaganju svim klubovima, što čini značajan faktor u razvoju fizičke kulture grada, a i republike.

3.3.2 Rekreativni sport – Sport za sve

Zakon o sportu Republike Srbije, kao i svi međunarodni dokumenti u oblasti sporta ističu da svako ima pravo da se bavi sportom, pod uslovima da to bavljenje bude humano, slobodno, dobrovoljno, zdravo i bezbedno i u skladu sa prirodnom sredinom i društvenim okruženjem. Takođe, mora biti tolerantno i etički prihvatljivo, odgovorno i dostupno svim građanima Republike Srbije pod jednakim uslovima, bez obzira na uzrast, nivo fizičke sposobnosti, stepen eventualne invalidnosti, pol ili neka druga lična svojstva¹.

U skladu sa gore navedenim, treba podsticati sve oblike sportske rekreacije i korišćenja svih potencijala svetskog pokreta „sporta za sve”. Kroz realizovanje rekreativnih programa građani ostvaruju brojne koristi²:

- Unapređenje individualne zdravstvene zaštite, posebno borbe protiv rastućeg problema gojaznosti;
- Unapređenje zdravlja, prevencije bolesti i rehabilitacije;
- Doprinos koherentnijem i održivijem razvoju društva;
- Sprečavanje antisocijalnog ponašanja;
- Omogućavanja mladim ljudima najbolje moguće startne pozicije za dalji život;
- Omogućavanje što duže radne angažovanosti i razvoja radnih sposobnosti;
- Povećanje individualnih i kolektivnih sposobnosti, posebno žena;
- Obezbeđenje jednakosti polova;
- Borba protiv diskriminacije i marginalizacije;
- Sprečavanje polne diskriminacije, diskriminacije osoba sa invaliditetom, starih i siromašnih;
- Sprečavanje diskriminacije pripadnika drugih etničkih grupa i predupređenje sukoba;
- Podsticanje društvene integracije i dr.

---

¹Strategija razvoja sporta u Republici Srbiji za period 2014-2018.

²Strategija razvoja sporta u Republici Srbiji za period 2014-2018.

U prioritetne zadatke svake države spade i promocija zdravih stilova života i pružanje mogućnosti svim građanima da se bave sportskim aktivnostima. Sport za sve, kao pokret civilnog društva, pruža mogućnost rekreativnog bavljenja sportom čitavoj populaciji, uz preporuku da se ove sportske aktivnosti realizuju tokom cele godine i to najmanje dva puta nedeljno.

Rekreativno bavljenje sportom je ono koje se realizuje:

- redovno
- po kvalitetnim programima
- pod vođstvom stručnih lica
- na odgovarajućim sportskim objektima
- uz adekvatnu lekarsku kontrolu

Nažalost, uslovi za rekreativni sport su postali skuplji pošto je inicijativu u ovoj oblasti sporta preuzeo privatni sektor, pre svega kroz izgradnju dobro opremljenih rekreativnih i fitness centara. Komercijalizacija je prisutna i u radu sa decom dok je sport invalidnih lica praktično u povoju.

Tabela 8: SWOT analiza stanja rekreativnog sporta u Novom Pazaru

SADAŠNJOST		
	SNAGE	SLABOSTI
UNUTRASNI	<ul style="list-style-type: none"> • Programom razvoja sporta u JLS, Rekreativni sport se predstavlja kao jedan od prioriteta; • Tradicija organizovanje amaterskih sportskih igara i manifestacija; • Postojanje i raznovrsnost javne sportske infrastrukture (otvoreni tereni, trim staze, teretane na otvorenom, ...) • Besplatno korišćenje otvorenih sportskih terena, vežbalista i trim staza. • Velika motivacija ljudi koji vode rekreativne poslove za osmišljavanje i realizaciju velikog broja rekreativnih aktivnosti na nivou Grada. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedovoljan broj angažovanih stručnih kadrova; • Neadekvatna informisanost o mogućnostima uključivanja u određene aktivnosti; • Nedovoljan broj organizacija koje se bave sportom za sve; • Nedovoljna informisanost i adekvatna promocija značaja rekreativnog sporta; • Nepostojanje rekreativnih programa za osobe sa posebnim potrebama, starije, gojazne, trudnice...
BUDUĆNOST/TRENDOVI		
	ŠANSE	PRETNJE
SPOLJASNI	<ul style="list-style-type: none"> • Razvoj rekreativnog sporta je prioritet Nacionalne strategije sporta; • Promocija turističkih potencijala (kulturno-istorijskih spomenika, banja, planina...) kroz sportsko-rekreativne aktivnost i postojanje javnih terena, vežbalista i trim staza u blizini istih. • Povoljna demografska slika Grada; • Adekvatna promocija zdravog načina života i značaja bavljenja sportom; • Formiranje organizacija koje se bave sportom za sve; • Nastavak izgradnje javnih sportskih terena i vežbalista; • Angažovanje što većeg broja stručnjaka-rekreativnih animatora i njihovo dalje 	<ul style="list-style-type: none"> • Privatizacija u sportu; • Slaba ekonomska moć građana; • Nerešen status finansiranja javnih sportsko-rekreativnih centara; • Alternativni vidovi zabave; • Tehnološki razvoj; • Preterana komercijalizacija sportskih terena.

	usavršavanje; <ul style="list-style-type: none"> • Adekvatnije korišćenje postojećih sportskih objekata; • Promocija, informisanje i edukacija građana o primeni rekreativnih programa; 	
--	---	--

Sportski savez je u 2015. Godini realizovao sledeće besplatne programe iz oblasti sporta za sve i sporta za osobe sa invaliditetom: Besplatna školica plivanja, Dani pešačenja, Dan izazova, Turnir u šahu osoba sa invaliditetom u Novopazarskoj banji itd. Što se tiče sporta za osobe sa invaliditetom, prema podacima Svetske zdravstvene organizacije, 10 procenata svetskog stanovništva čine osobe sa invaliditetom. U Republici Srbiji postoje sledeće institucije vezane za sport osoba sa invaliditetom:

- Paraolimpijski komitet Srbije
- Sportski savez invalida Srbije
- Sportski savez invalida Vojvodine
- Gradske i opštinske organizacije registrovane za sport i rekreaciju invalida
- Sportski klubovi i društva

U gradu postoji Udruženje paraplegičara NoviPazar, Šah klub Distrofičar, Udruženje slepih i slabovidnih lica, Društvo za pomoć nedovoljno razvijenim licima preko kojih će se realizovati Programi za osobe sa invaliditetom zajedno sa Sportskim savezom.

Grad broji 17 sportsko-rekreativnih terena, na različitim lokacijama. Tereni su dostupni svim građanima i koriste se besplatno.

3.3.3 Vrhunski i kvalitetan sport

Na osnovu Izveštaja sportskih udruženja, klubova i saveza, članica Sportskog saveza Novi Pazar u oblasti vrhunskog i kvalitetnog sporta za 2015. godini, došlo se do sledećih podataka:

Tabela 9. Pregled broja sportista koji se takmiče u vrhunskoj ligi

SPORT	Seniori	M	Ž	UKUPNO
Fudbal	32	32	/	57
Odbojka	20	20	/	20
Malifudbal	22	22	/	22
UKUPNO	74	74		74

Izvor: Sportski savez Novi Pazar

Iz prethodne tabele vidimo kakva je struktura vrhunskog sporta grada. Imamo predstavnike u 3 kolektivna sporta, fudbal, odbojku i mali fudbal. Svi su u seniorskoj muškoj konkurenciji. Nažalost, nemamo predstavnika kolektivnog vrhunskog sporta u ženskoj konkurenciji.

Grad Novi Pazar ima 72 sportske organizacije iz 17 grana sporta. U sledećem tabelarnom prikazu navodimo sledeće naistaknutije članove koji se takmiče u kvalitetnoj ligi:

Tabela 10. Pregled broja sportista u devet grana sporta koje se takmiče u kvalitetnoj ligi u Novom Pazaru

SPORT	Seniori	Juniori	Kadeti	Pioniri	M	Ž	UKUPNO
Biciklizam	3	9	13	15	40	/	40
Fudbal	23	25	52	45	145	/	145
Košarka	42	78	67	180	205	92	297
Rukomet	18	23	15	35	91	/	91
Odbojka	72	90	57	250	241	228	469
Karate	15	25	18	230	140	148	288
Kikboks	3	7	5	26	35	6	41
Atletika	2	15	8	23	26	22	48
Plivanje	5	28	9	35	57	20	77
UKUPNO	183	300	244	839	980	516	1496

Izvor: Sportski savez Novi Pazar

Na osnovu Izveštaja sportskih udruženja, klubova i saveza, članica Sportskog saveza Novi Pazar, u oblasti vrhunskog i kvalitetnog sporta za 2015. godini, došlo se do sledećih podataka:

- Ukupan broj seniora – 183
- Ukupan broj juniora – 300
- Ukupan broj kadeta – 244
- Ukupan broj pionira – 839
- Ukupan broj sportista u muškoj konkurenciji – 980
- Ukupan broj sportista u ženskoj konkurenciji – 516
- Ukupan broj trenera sa odgovarajućim licencama – 23

POJEDINAČNI SPORTOVI U NOVOM PAZARU SA VRHUNSKIM REZULTATIMA SU:

- Atletski klub Novi Pazar
- Klub borilačkih sportova

- Teniski klub "Fetić"
- Auto-motoklub NoviPazar

OSVAJAČI MEDALJA NA POJEDINAČNIM PRVENSTVIMA DRŽAVE I MEĐUNARODNIM PRVENSTVIMA U 2015. GODINI:

- Amela Terzić i Elzan Bibić (Atletski klub Novi Pazar)
- Saida Bukvić i Ajla Lukač (Klub borilačkih sportova Novi Pazar)

Stanje vrhunskog sporta grada Novog Pazara je prikazan sledećom SWOT analizom:

Tabela 11: Stanje vrhunskog sporta u gradu je prikazan SWOT analizom

SADAŠNJOST		
	SNAGE	SLABOSTI
UNUTRASNJI	<ul style="list-style-type: none"> • Postojanje baze dece • Postojanje vrhunskog/ih sportiste/a iz grada koji mogu biti lideri i uzori • Postizanje vrhunskih rezultata na lokalnom i nacionalnom nivou • Postojanje klubova koji se takmiče u najjačim rangovima države 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatak infrastrukture • Postojeća infrastruktura nije izgrađena po standardima za razvoj vrhunskog i profesionalnog sporta • Nema prateće infrastrukture obavezne za razvoj profesionalnog sporta (teretana, fitness...) • Nepostojanje medicinskog osoblja u sportskim timovima • Nema sportske ambulante • Nema klubova kao institucije = Postojanje raznih škola sporta = osipanje potencijala • Neprimenjivanje donetih propisa o finansiranju sportskih klubova (finansiranje isključivo na osnovu ostvarenih rezultata i sl.)
BUDUĆNOST/TRENDOVI		
	ŠANSE	PRETNJE
SPOLJASNJI	<ul style="list-style-type: none"> • Zainteresovanost u što bolje rezultate i pozicioniranje na međunarodnim takmičenjima • Donošenje i primena novog Zakona o sportu na nivou republike • Otvaranje trenerskih škola • Usavršavanje postojećeg trenerskog kadra na savremen način 	<ul style="list-style-type: none"> • Loša ekonomska situacija • Nепрепознавање компетентних органа у сразмерној улагању у врхунски и професионални спорт, према оствареним резултатима

Obzirom da grad ima 3 kolektivna sporta u najvišem rangu takmičenja, svakako se mora težiti profesionalizmu. To podrazumeva obezbeđenje niza uslova koji moraju biti ispunjeni.

Jedna ključna oblast u razvoju vrhunskog sporta je medicina, bez koje je savremeni sport praktično nezamisliv. Ne postoji sportska aktivnost koja nosi epitet profesionalnog, a da nije usko povezana sa medicinom i njenim granama koja je kod nas, na žalost, na veoma niskom stupnju.

Da bi danas neko postao vrhunski sportista mora postojati niz preduslova za to. Uz lekara, potrebno je i prisustvo nutricioniste i fizioterapeta.

Sportska infrastruktura treba biti izgrađena po standardima i propisima, kao i svi prateći objekti (npr. teretane, sportska ambulanta). Sve su to osnovni preduslovi za razvoj vrhunskih sportista i rezultata. Profesionalni sport dakle, nije igra, već nauka koja svojim istraživanjem dovodi do rezultata u praksi.

Grad mora težiti profesionalizmu koji je utemeljen na naučnim dostignućima koja su usko povezana sa talentom pojedinca ili ekipa. Da bi to postigli, moramo sebi postaviti zadatak da u bliskoj budućnosti stvorimo uslove za edukaciju, kao i za dobavljanje različitih aparata medicinske tehnologije.

Zadaci su nam sledeći:

1. moramo edukovati što veći broj trenera;
2. moramo se izboriti za što veći broj infrastrukturnih objekata koji zadovoljavaju EU standarde, kako bi imali gde trenirati (što podrazumeva objekte sa pratećom infrastrukturom i pomoćnim objektima);
3. moramo se izboriti za sportsku ambulantu sa pratećim instrumentuma (test opterećenja, aerobno i anaerobno ispitivanje), kao i određeni broj lekara urgentne i sportske medicine,
4. moramo imati nutricionistu koji će brinuti o ishrani sportista,
5. moramo imati na umu da trebamo više voditi računa o svojim mlađim kategorijama kod svih sportova, tj. moramo stvarati igrače iz sopstvenih pogona, kako bi imali šta ponuditi seniorskom timu, koji u današnjim uslovima jedino tako može opstati i funkcionisati.

Ovom strategijom bi se priblizili profesionalizmu uz adekvatan i savestan rad koji bi se i adekvatno platio, rezultati definitivno ne bi izostali.

U cilju stvaranja vrhunskih sportista i postizanja vrhunskih rezultata, potrebno je institucionalno ustrojiti klubove u skladu sa svim normativnim aktima usaglašenim sa Zakonom o sportu.

3.3.4 Sportska infrastruktura

Grad Novi Pazar u svom posedu ima značajnu sportsku infrastrukturu. Nadležnost nad njima je podeljena između Sportskog centra Novi Pazar, Fudbalskog kluba Novi Pazar i Sportsko-sajamske ustanove "Pendik".

Sportski centar Novi Pazar obuhvata sledeće objekte na Rekreacionom centru i na Hadžetu:

Tabela 12: Tereni i objekti koji se nalaze na Rekracionom centru

Red. br.	Naziv	Dimenzije
1.	Mini Pitch teren + tribine + kiosk	100m x 50m
2.	Dva odbojkaška terena	2 x (18m x 9m)
3.	Teren za odbojku na pesku + tribine	oko 30m x 15m
4.	Tri košarkaška terena	3 x (28m x 15m)
5.	Holmer staza	800m
6.	Stari rukometni teren	40m x 20m
7.	Jedan teniski teren	24m x 12m
8.	Dve teretane na otvorenom	44m ²
9.	Skejt park	40m x 20m
10.	Klizalište	33m x 15m

Tabela 13: Objekti i bazeni koji se nalaze u vlasništvu Sportskog Centra NP

Red. br.	Naziv	Dimenzije
1.	Veliki bazen	50m x 25m (olimpijske demenzije)
2.	Ugostiteljski objekat sa terasom na velikom bazenu	8m x 5m
3.	Mali bazen	15m x 12m
4.	Brčkalište u okviru malog bazena I	6m x 4m
5.	Brčkalište u okviru malog bazena II	6m x 4m

Tabela 14: Objekti koji se nalaze u sportskoj hali na Hadžetu

Red. br.	Naziv	Dimenzije
1.	Velika sala sa 1200 sedećih mesta	1100 m ²
2.	Mala sala	440 m ²
3.	Bife klub	78 m ²
4.	Teretana	40 m ²
5.	Sala za borilačke sportove	225 m ²
6.	Kuglana koja nije u funkciji	640 m ²
7.	Prostor oko sportske dvorane	Oko 3 ha

Sportsko-sajamska ustanova "Pendik" u svom posedu ima 2264m². U sklopu ove kvadrature postoji velika sala gde se mogu igrati odbojka, mali fudbal, košarka i rukomet. Takođe, postoje 4 svlačionice i svlačionica za zvanična lica.

Kapacitet dvorane je 1.500 gledala. Tribine su urađene na južnoj i zapadnoj strani, dok na istočnoj su postavljene pomoćne čelične tribine i platforma za kamere dimenzija 6x2.50x2.20m.

U objektu je smeštena uprava sportsko-sajamske ustanove, kao i Kancelarija za mlade. Predviđena je Fitnes sala – teretana i sala za borilačke sportove.

U sklopu dvorane postoje 6 lokala, 7 kancelarija i kafeterija na dva nivoa smeštena na severoistočnoj strani dvorane i ima oko 75m².

Prostor ispred dvorane sacinjava parking na kojem se moze parkirati 110 i vise automobila.

Fudbalski klub Novi Pazar koristi:

1. Gradski stadion (kapaciteta 12.000 mesta)
2. Stadion u naselju Šutenovac
3. Stadion u Novopazarskoj banji.

Tabela 15: SWOTanaliza sportske infrastrukture grada

SADAŠNJOST		
	SNAGE	SLABOSTI
UNUTRASNJI	<ul style="list-style-type: none"> Pokrivenost planskim dokumentima Inicijativa preduzetnika za izgradnju privatnih sportskih objekata I terena Postojeća sportska infrastruktura (stadion, bazen, dve sportske dvorane,Rekreacioni centar...) Pokrivenost svih naselja sportskim terenima 	<ul style="list-style-type: none"> Nedostatak finansijskih sredstava za rekonstrukciju postojećih, izgradnju novih objekata, kao i završetak započetih objekata Nedostatak građevinskog zemljišta u vlasništvu grada za izgradnju novih terena (... nerešeni imovinsko-pravni odnosi) Nedostatak određenih rekvizita za razvoj sportskog potencijala (npr.veštačke stene za planinarenje) Imamo sportiste u određenim disciplinama ali nemaju prostor za vežbe i razvoj istih (npr. auto-moto sport, borilački sport, planinarenje...) Nedovoljan broj školske infrastrukture (fiskulturne sale sa opremom) Nepostojanje ambulante za sportsku medicinu
BUDUĆNOST/TRENDOVI		
	ŠANSE	PRETNJE
SPOLJASNJI	<ul style="list-style-type: none"> Izgradnja atletskog stadiona Mogućnost održavanja takmičenja (regionalnih,nacionalnih, međunarodnih) U okviru postojećih sportskih objekata postoje slobodni prostori za adekvatnu upotrebu za određene sportove Prirodni uslovi za razvoj sportske infrastrukture (planina Golija, banje, jezero...) Bolja saradnja sa republičkim i gradskim institucijama na polju sporta i turizma Afirmacija novih sportskih disciplina Apliciranje za finansijska sredstva za opremanje postojećeg neiskorišćenog prostora Javno-privatno partnerstvo 	<ul style="list-style-type: none"> Nedostatak finansijskih sredstava

Strateškim planom održivog razvoja grada 2008-2016 i Akcionim planom održivog razvoja grada Novog Pazara 2012-2016 godine je predviđena izgradnja Atletskog stadiona, Aqva parka na Rekreacionom centru, Gradski stadion – izgradnja poslovnog kompleksa sa južnom tribinom, rekonstrukcija gradskog stadiona – severna tribina, opremanje sala u SSU”Pendik”, izgradnja planinarskog doma na Goliji, nastavak izgradnjesportsko-rekreativnih terena na različitim lokacijama u gradu. Svi objekti su od velikog značaja za unapređenje uslova života svih građana Novog Pazara, razvrstani u prioritetima: Razvoj ljudskih resursa i tržišta rada i Unapređenje stimulativnog ambijenta.

Povezanost sa drugim strateškim dokumentima

4.1 Usklađenost sa drugim strateškim i planskim dokumentima

Program razvoja sporta grada Novog Pazara se oslanja na Strategiji razvoja sporta u Republici Srbiji za period 2014-2018.godine i usklađen je sa važećim Zakonom o sportu iz 2011.godine.

Strategija održivog razvoja grada Novog Pazara 2008-2016 je opšti strateški plan razvoja koji služi za pružanje smernica i podsticaja budućeg razvoja grada.

Akcioni plana održivog razvoja grada 2012-2016 je okvir za bolje planiranje budžeta i efikasniju organizaciju projektnog rada lokalne samouprave i operativni alat za implementaciju Strateškog plana održivog razvoja grada Novog Pazara.

Program razvoja sporta grada Novog Pazara za period od 2016 - do kraja 2018.godine je usklađen sa Strateškim i Akcionim planom održivog razvoja. Obzirom da je važenje oba plana do kraja 2016.godine i da će se raditi na njihovoj ponovnoj izradi i donošenju, u obzir će se uzeti i uskladiti sa opštim i posebnim ciljevima iz Programa razvoja sporta grada.

Program razvoja sporta grada je usklađen sa sledećom planskom dokumentacijom:

- Prostornim planom grada Novog Pazara;
- Generalnim planom grada Novog Pazara;
- Planovima generalne regulacije;
- Planovima detaljne regulacije.

Finansijski okvir Programa razvoja sporta

Procenjuje se da će za realizaciju planiranih aktivnosti u narednom periodu finansijska sredstva biti planirana u okviru limita određenih fiskalnom strategijom i predviđena Programskim budžetom grada, jer će se aktivnosti realizovati u okviru planiranih materijalnih, finansijskih i ljudskih resursa.

Prema mogućnostima, određene aktivnosti i zadaci će se finansirati iz sredstava donacija i kroz javna-privatna partnerstva.

Mehanizmi sprovođenja programa za razvoj sporta grada

U cilju što efikasnije implementacije Programa za razvoj sporta Grada Novog Pazara do kraja 2018.godine biće angažovani svi institucionalni mehanizmi. Organizacionu, upravljačku i nadzornu funkciju vršiće imenovana lica za praćenje sprovođenja Strategije razvoja sporta u Republici Srbiji, Član gradskog veća za sport, omladinu, medije i kulturu zajedno sa svim ključnim akterima u implementaciji kao što su Sportski savez Novog Pazara, Sportski centar Novi Pazar, sportski klubovi i udruženja, direktori škola, nastavnici i profesori fizičkog vaspitanja i ostali akteri koji učestvuju u direktnoj implementaciji Akcionih planova.

Takođe, pošto je značaj medija u promociji Programa razvoja za sport veoma važan, promocija Programa i strateških mera u sportu uključice širu javnost putem elektronskih, ali i štampanih medija, jer je podrška medija u implementaciji planiranih aktivnosti veoma značajna i neophodna radi obezbeđivanja podrške šire zajednice i promocije i popularizacije sporta uopšte.

5.1 Sprovođenje

Primena Programa razvoja sporta grada Novog Pazara je definisana kako Nacionalnom strategijom razvoja sporta, tako i Akcionim planom za sprovođenje te strategije. Programom razvoja sporta jasno su definisani opšti i posebni ciljevi, mere i aktivnosti za njihovu realizaciju, nosioci zaduženi za njihovu realizaciju, učesnici u sistemu sporta uključenih i/ili zainteresovani za realizaciju planiranih aktivnosti, vremenski okviri iprocena da li su za njihovu realizaciju potrebna materijalna sredstva.

Sprovođenje se sastoji iz tri faze:

1. Praćenja (Monitoringa) sprovođenja aktivnosti
2. Izveštavanje o sprovođenju i postignutim rezultatima
3. Ocenjivanja (Evaluacije) postignutih rezultata

5.1.1 Praćenje - monitoring

Praćenje sprovođenja Programa razvoja sporta predstavlja kontinuirano prikupljanje podataka o realizaciji pojedinih aktivnosti, mera i projekata koje su usvojene programom. Proces monitoringa je obavezan deo implementacije Programa razvoja sporta, kao i izrada redovnih godišnjih izveštaja. Svrha praćenja je obezbeđivanje donosiocima odluka u sprovođenju politike razvoja sporta da kontinuirano primaju povratne informacije o implementaciji programa i projekata, odnosno rezultatima njihove implementacije. Time se proverava napredak u odnosu na planirane ciljeve.

Grad Novi Pazar će poštovati definisane procedure Ministarstva omladine i sporta i ispunjavajući te obaveze vršiće i praćenje svog programa razvoja sporta.

5.1.2 Izveštavanje

Izveštavanje je jedna od najvažnijih aktivnosti u procesu sprovođenja Programa razvoja sporta.

Na godišnjem nivou, Grad Novi Pazar će izrađivati i objavljivati izveštaje o sprovođenju Programa razvoja sporta na svojoj internet stranici, o stepenu sprovođenja ciljeva, mera i aktivnosti, problemima i izazovima. Na osnovu toga će se vršiti revizija prioriteta i planiranih aktivnosti u Akcionom planu u formi Izveštaja o toku sprovođenja Programa razvoja sporta grada koji je sastavni deo Izveštaja o radu Ministarstva koji se dostavlja Vladi u skladu sa Poslovníkom Vlade.

5.1.3 Evaluacija

Evaluacijom Programa razvoja sporta će se nastojati utvrditi napredak usprovođenju ovog programa i predložiti korektivne mere i izmene tokom sprovođenja. Ocenjivanje će se sprovoditi redovno, jednom godišnje, korišćenjem različitih izvora podataka, uključujući godišnji izveštaj o radu kao osnovni izvor podataka.

Akcioni plan Programa razvoja sporta u gradu Novom Pazaru

Tabela16: Akcioni plan (Logička matrica) Programa razvoja sporta grada

Ciljevi, mere, aktivnosti	Pokazatelji	Izvori verifikacije	Pretpostavke
Prioritet 1/Opšti cilj iz strategije: 7.1.1: Unapređen školski i univerzitetski sport			
Poseban cilj 7.1.1.1. Poboljšani materijalno tehnički uslovi za realizaciju aktivnosti školskog i univerzitetskog sporta			
Mera 7.1.1.1.1. Stvaranje uslova za adekvatno obavljanje sportskih aktivnosti za svaku školu/univerzitet	Sprovedena analiza; Nabavljena sportska oprema i rekviziti; Broj dobijenih projekata	Budžet grada; Godišnji izveštaji škola	Adekvatnoopremljene školske/univerzitetske sale
Aktivnost 7.1.1.1.1. Definisanje u okviru budžetske linije za škole namenska sredstva za nabavku sportskih rekvizita i opreme	Nabavljeni sportski rekviziti i oprema	Izveštaji GU, škola	Zainteresovanost donosioca odluka u izdvajanju namenskih sredstava za nabavku sportskih rekvizita i opreme
Aktivnost 7.1.1.1.2. Izrada analize stanja postojećih školskih sportskih objekata namenjenih za realizaciju nastave fizičkog vaspitanja i vannastavnih aktivnosti u okviru školskog sporta	Urađena analiza stanja postojećih školskih sportskih objekata	Školska uprava, Grad	Postojanje ljudskih resursa i kapaciteta, dobra saradnja sa školama
Aktivnost 7.1.1.1.3. Apliciranje kod raznih domaćih i međunarodnih institucija i fondacija za unapređenje uslova bavljenja školskim i univerzitetskim sportom	Broj dobijenih projekata; Nabavljeni sporstki rekviziti i oprema	Izveštaji	Postojanje ljudskih resursa i kapaciteta, dobra saradnja sa školama; Adekvatnaopremljenost školskihsala rekvizitima i opremom
Poseban cilj 7.1.1.2: Povećan broj sportskih sekcija i drugih vannastavnih sportskih i rekreativnih aktivnosti u okviru školskog i univerzitetskog sporta			
Mera 7.1.1.2.1: Stvaranje uslova da svakom detetu/učeniku bude obezbeđena jedna školska sekcija	Donet plan zaostvarivanjeprincipajepaje danučeniķjednasekcija – <i>uključenost dece u najmanje jednu školsku sekciju</i> Broj dece po sekcijama	Godišnji izvešaj škola i predškolskih ustanova; Savez za školski sport u JLS	Odgovarajuće opremljene školske sale
Aktivnost 7.1.1.2.1.1: Anketnoistraživanje o interesima i potrebama dece i mladih u pogledu vrste sportskih aktivnosti kojima bi hteli da se bave u školama	Sprovedena anketa	Godišnji izveštaji škola	Odgovarajuće opremljene školske sale i otvoreni tereni
Aktivnost 7.1.1.2.1.2: Proširenje ponude sportskihsekcija u školama	Broj sekcija	Godišnji izveštaji škola i predškolskih ustanova; Savez za školski sport u JLS	Odgovarajuće opremljene školske sale i otvoreni tereni

Ciljevi, mere, aktivnosti	Pokazatelji	Izvori verifikacije	Pretpostavke
Aktivnost 7.1.1.2.1.3: Jačanje saradnje sportskih organizacija i škola u cilju unapređenja školskog sporta	Broj klubova koji učestvuju u realizaciji sekcija	Godišnji izveštaji škola; Saveznaškolski sport u JLS	Odgovarajuće opremljene školske sale i otvoreni tereni i raspoloživost kapaciteta sportskih organizacija
Aktivnost 7.1.1.2.1.4: Aktiviranje profesora fizičke kulture za sprovođenje sportskih sekcija	% profesora koji sprovode bar dve sekcije	Godišnji izveštaji škola	Odgovarajuće opremljenje školske sale i otvoreni tereni
Poseban cilj 7.1.1.3: Povećano učešće učenika i studenata na školskim i univerzitetskim sportskim priredbama			
Mera 7.1.1.3.1: Uključenost škola u sistem školskog takmičenja	Broj škola / odeljenja uključenih u školskim priredbama	Sportski savez; Izveštaji škola/univerziteta	Zainteresovanost škola i učenika/studenata
Aktivnost 7.1.1.3.1.1: Sprovođenje prvog stepena školskog takmičenja (odeljenska takmičenja) tj. realizacija plana i programa Sportskog saveza za školski sport	Broj škola / odeljenja	Sportski savez; Izveštaji škola/univerziteta	Zainteresovanost škola i učenika/studenata
Aktivnost 7.1.1.3.1.2: Uvođenje ligaškog takmičenja (sakup sistema u jednostruki bod sistem)	Broj škola	Sportski savez; Izveštaji škola/univerziteta	Zainteresovanost škola i učenika/studenata
Poseban cilj 7.1.1.4: Poboľšan stručno pedagoški rad i unapređena institucionalna saradnja u okviru školskog i univerzitetskog sporta			
Mera 7.1.1.4.1: Unapređenje saradnje Regionalnog centra za profesionalni razvoj zaposlenih u obrazovanju sa osnovnim i srednjim školama i univerzitetima	Broj organizovanih seminara; Broj polaznika seminara	Izveštaji Regionalnog centra za profesionalni razvoj zaposlenih u obrazovanju; Škole I univerziteti	Postojanje potrebnog kadra i institucija;
Aktivnost 7.1.1.4.1.1: Organizovanje stručnih akreditovanih seminara u cilju edukacije nastavnika razredne nastave, nastavnika fizičkog vaspitanja, koordinatora školskog sporta, sekretara školskih sportskih saveza i direktora škola	Broj organizovanih seminara; Broj polaznika seminara	Izveštaji Regionalnog centra za profesionalni razvoj zaposlenih u obrazovanju; Škole i univerziteti	Postojanje potrebnog kadra i institucija
Poseban cilj 7.1.1.6: Unapređeno medijsko praćenje i promocija školskog i univerzitetskog sporta u cilju negovanja kulture sportskog ponašanja, fer pleja, saradnje, tolerancije i poštovanja različitosti na sportskim terenima i pored njih			
Mera 7.1.1.6.1: Promocija (popularizacija) školskog i univerzitetskog sporta kroz medije	Broj i raznolikost emisija o školskom i univerzitetskom sportu; Rejting gledanosti	Izveštaji o radu Sportskog saveza; Mediji (izveštaji, programske šeme, video zapisi, web stranice...)	Postojanje i zainteresovanost za održavanje i praćenje školskog i univerzitetskog takmičenja
Aktivnost 7.1.1.6.1.1: Izrada medijskog plana i svrstavanje školskih i univerzitetskih sportskih	Izrađen plan medija; Broj emisija; Rejting gledanosti;	Izveštaji o radu medija	Postojanje i zainteresovanost za održavanje i praćenje

Ciljevi, mere, aktivnosti	Pokazatelji	Izvori verifikacije	Pretpostavke
emisija u redovne televizijske/programske šeme	Praćenje školskih i univerzitetskih takmičenja		školskog i univerzitetskog takmičenja
Aktivnost 7.1.1.6.1.2: Organizovanje PRESS centra za plasiranje i promociju sportskih dešavanja svim elektronskim i štampanim medijima	Broj priloga na regionalnim i nacionalnim elektronskim medijima (press clipping); Broj objavljenih članaka u štampanim medijima	Sportski savez; Mediji	Postojanje i održavanje sportskih dešavanja
Prioritet 2/Opšti cilj iz strategije: 7.2.1: Povećan obuhvat bavljenja sportom u svim segmentima stanovništva posebno dece, mladih, žena, osoba s invaliditetom i starih			
Poseban cilj 7.2.1.1: Podstaknuta i ojačana svest o važnosti redovne fizičke aktivnosti			
Mera 7.2.1.1.1: Promocija zdravog načina života kroz akcije i manifestacije koje podstiču redovnu fizičku aktivnost kao životni stil (popularizacija masovnog sporta)	Broj sprovedenih akcija i manifestacija; Broj emisija; Broj angažovanog stručnog kadra; Pokrenut portal; Posećenost portala; Broj objava na portalu	Izveštaji Sportskog saveza; Izveštaji Sportskog centra; Mediji; Portal	Motivisani i uključene građanke/gradani; Zainteresovanost nadležnih institucija
Aktivnost 7.2.1.1.1.1: Organizovanje akcija i manifestacija u cilju sprovođenja rekreativnih programa	Broj sprovedenih akcija i manifestacija;	Izveštaji Sportskog saveza; Izveštaji Sportskog centra	Motivisani i uključeni građanke/ni; Zainteresovanost nadležnih institucija
Aktivnost 7.2.1.1.1.2: Kreiranje i plasiranje TV emisija o zdravom načinu života kroz sport za sve uzrasne kategorije stanovništva	Broj emisija sporta za sve Broj stručnog kadra angažovanih u razradi tematskih emisija (lekari, profesori, treneri..)	Mediji	Zainteresovanost lokalne samouprave, medija i stručnog kadra
Aktivnost 7.2.1.1.1.3: Pokretanje portala koji povezuje vladine, nevladine i sportske organizacije koje promovišu i organizuju redovnu fizičku aktivnost	Pokrenut portal; Posećenost portala; Broj objava na portalu	Portal	Zainteresovanost lokalne samouprave i postojanje finansijskih sredstava za otvaranje portala
Poseban cilj 7.2.1.2: Poboljšani materijalno-tehnički uslovi u cilju dostupnosti svim građanima da se bave sportom za sve			
Mera 7.2.1.2.1: Stvaranje uslova za adekvatnim bavljenjem rekreativnim sportom (izgradnja, rekonstrukcija, adaptacija i sanacija otvorenih i zatvorenih terana i objekata za sport i rekreaciju građana)	Broj novoootvorenih, saniranih, rekonstruisanih i opremljenih objekata za sport i rekreaciju građana; Broj pripremljenih i realizovanih projekata	Izveštaji nadležnih institucija	Zainteresovanost građana i nadležnih institucija za stvaranje uslova za bavljenje rekreacijom
Aktivnost 7.2.1.2.1.1. Apliciranje kod raznih domaćih i	Broj dobijenih projekata	Izveštaji o realizaciji projekata	Zainteresovanost nadležnih institucija i

Ciljevi, mere, aktivnosti	Pokazatelji	Izvori verifikacije	Pretpostavke
međunarodnih institucija i fondacija za poboljšanje uslova bavljenja rekreativnim sportom			građana za bavljenje rekreacijom
Aktivnost 7.2.1.2.1.2: Opremanje postojećih sportsko-rekreativnih terena (vežbališta na otvorenom, trim staze, biciklističke stazei sl.)	Broj opremljenih terena	Izveštaji Sportskog centra	Zainteresovanost građana za bavljenje rekreacijom
Aktivnost 7.2.1.2.1.3: Otvaranje novih sportsko-rekreativnih terena u širim delovima grada	Broj novootvorenih sportsko-rekreativnih terena	Izveštaji Sportskog centra	Zainteresovanost građana za bavljenje rekreacijom
Aktivnost 7.2.1.2.1.4: Izgradnja i održavanje staza zdravlja na planini Golija, izletištima Pazarište, Đurđevi Stupovi, Novopazarska banja, kao i ostalim lokacijama koje su pogodne za izgradnju istih	Broj staza zdravlja	Izveštaji nadležnih institucija	Zainteresovanost nadležnih institucija i građana za bavljenje rekreacijom
Poseban cilj 7.2.1.5: Unapređena saradnja sportske rekreacije sa školskim i univerzitetskim sportom, vrhunskim sportom, sportom u vojsci i policiji, radničkim sportom i sportom na selu, u cilju povećanja obuhvata bavljenja sportom u svim segmentima stanovništva posebnom dece, mladih, žena, osoba sa invaliditetom i starih			
Mera 7.2.1.5.1: Izrada programa bavljenja rekreativnim sportom u svim segmentima stanovništva (objedinjavanje programskih aktivnosti rekreativnog sporta namenjen deci, ženama, osobama sa invaliditetom i starim licima)	Broj programskih aktivnosti i resursi za sprovođenje rekreativnog sporta za decu, žene, osobe sa invaliditetom i stara lica	Izveštaji klubova, udruženja i nadležnih institucija o sprovedenim programima	Adekvatna sportska infrastruktura, adekvatni sportski rekviziti, motivisani i edukovani kadrovi, zainteresovane nadležne institucije i grupe stanovništva
Aktivnost 7.2.1.5.1.1: Podizanje kapaciteta sportskih organizacija za razvoj i sprovođenje programa namenjenih deci, mladima, ženama, osobama sa invaliditetom i starim licima	Broj sprovedenih stručnih seminara; Broj sertifikovanih trenera; Broj polaznika stručnih seminara;	Izveštaji klubova, udruženja i NVO o sprovedenim programima	Adekvatna sportska infrastruktura, adekvatni sportski rekviziti, motivisani i edukovani kadrovi, zainteresovane osobe sa invaliditetom i njihove porodice
Aktivnost 7.2.1.5.1.2: Saradnja sa Specijalnom bolnicom Novopazarska banja u cilju osmišljavanja sportsko-rekreativnih programa za osobe sa invaliditetom	Broj programa; Broj polaznika; Broj angažovanog stručnog kadra;	Izveštaji Specijalne bolnice	Adekvatna sportska infrastruktura, adekvatni sportski rekviziti, motivisani i edukovani kadrovi, zainteresovane osobe sa invaliditetom i njihove porodice
Aktivnost 7.2.1.5.1.3: Sprovođenje sportsko-rekreativnih aktivnosti kroz saradnju sa Organizacijama civilnog društva koje se bave licima sa posebnim potrebama	Broj aktivnosti; Broj organizacija uključenih u aktivnostima; Broj uključenih lica;	OCD; Izveštaji Sportskog saveza	Postojanje i zainteresovanost OCD za učestvovanje u sportsko-rekreativnim aktivnostima
Aktivnost 7.2.1.5.1.4: Saradnja sa Savezom penzionera i Gerontološkim centrom u cilju osmišljavanja i realizacije	Broj aktivnosti; Broj organizacija uključenih u aktivnostima;	Izveštaji nadležnih institucija i udruženja	Postojanje i zainteresovanost nadležnih institucija i udruženja za realizaciju

Ciljevi, mere, aktivnosti	Pokazatelji	Izvori verifikacije	Pretpostavke
rekreativnih aktivnosti i obilazaka sa starim licima	Broj uključenih lica;		projektnih aktivnosti
Prioritet 3/Opšti cilj iz strategije: 7.3.1: Nastavak obezbeđivanja uslova za razvoj vrhunskog sporta i stvaranje uslova za razvoj profesionalnog sporta			
Poseban cilj 7.3.1.1: Podizanje kapaciteta stručnog rada u oblasti vrhunskog sporta			
Mera 7.3.1.1.1: Obezbeđivanje kadrova u oblasti vrhunskog sporta (Razvijanje sistema podrške za unapređenje i praćenje ljudskih resursa u vrhunskom sportu grada Novog Pazara)	Broj sprovedenih programa (seminari, obuke); Broj licenciranog stručnog kadra; Broj zaposlenih; Evidencionna baza	Izveštaji /baze nadležnih institucija	Zainteresovanost i postojanje potencijala za razvoj vrhunskog sporta
Aktivnost 7.3.1.1.1.1: Razvoj programa za obuku stručnog kadra	Broj sprovedenih programa (seminari, obuke); Broj licenciranog stručnog kadra	Izveštaji nadležnih institucija	Zainteresovanost i postojanje potencijala za razvoj vrhunskog sporta; Zainteresovanost lokalne samouprave, sportskih organizacija i sportskih radnika
Aktivnost 7.3.1.1.1.2: Zapošljavanje visokoobrazovanih trenera u sportske organizacije grada	Broj zaposlenih u sportskim organizacijama grada;	Ugovori o radu (rešenja o zapošljavanju) stručnog kadra u sportskim organizacijama	Zainteresovanost i potreba sportskih organizacija za zapošljavanjem stručnog kadra
Aktivnost 7.3.1.1.1.3: Kreiranje evidencije licenciranih trenera u vrhunskom sportu na teritoriji grada Novog Pazara	Izrađena evidencija licenciranih trenera sa najvišom licencom granskog saveza	Baza licenciranih trenera	Postojanje zainteresovanih trenera za licenciranje
Poseban cilj 7.3.1.2: Stvaranje uslova za održavanje i dalje postizanje vrhunskih rezultata			
Mera 7.3.1.2.1: Ostvarivanje domaćih i međunarodnih vrhunskih rezultata kroz povećano ulaganja u razvoj sporta mlađih kategorija kao baze vrhunskog sporta	Broj medalja na domaćim i međunarodnim takmičenjima	Izveštaj granskih saveza o osvajačima medalja	Obezbeđeni uslovi za učestvovanje na domaćim i međunarodnim takmičenjima
Aktivnost 7.3.1.2.1.1: Povećanje sredstava za kvalitetne turnire i zvanična takmičenja	Iznos sredstava koji se opredeljuje za turnire i takmičenja	Budžet grada	Sredstva opredeljena u budžetu
Aktivnost 7.3.1.2.1.2: Stvaranje seniorskih reprezentativaca i povećanje učešća na međunarodnim takmičenjima i KAMPOVIMA	Broj seniorskih reprezentativaca i broj učešća na međunarodnim takmičenjima	Izveštaj granskih saveza	Obezbeđeni uslovi za odlaske na međunarodna takmičenja
Aktivnost 7.3.1.2.1.3: Učešće na stručnim seminarima u oblasti vrhunskog sporta	Broj i kredibilitet pohađanih seminara, broj ucesnika na seminarima	Izveštaji sa održanih seminara – Teritorijalni sportski savez	Održavanje seminara koji se bave vrhunskim sportom
Mera 7.3.1.2.2: Povećanje ulaganja u izgradnji i opremanju novih i postojećih sportskih objekata u cilju	Broj sportskih objekata; Broj pratećih objekata; Izgrađena sportska	Izveštaji nadležnih institucija	Postojanje potencijala za bavljenje/za razvoj vrhunskog sporta

Ciljevi, mere, aktivnosti	Pokazatelji	Izvori verifikacije	Pretpostavke
postizanja vrhunskih rezultata	ambulantna; Lista neophodnih rekvizita i sportske opreme		
Aktivnost 7.3.1.2.2.1: Izgradnja sportskih i pratećih objekata po standardima međunarodnih sportskih organizacija (Atletski stadion)	Broj sportskih objekata Broj pratećih objekata	Izveštaji Sportskog centra	Zainteresovanost i mogućnost lokalne samouprave u ulaganja u vrhunske sportske objekte
Aktivnost 7.3.1.2.2.2: Izgradnja sportske ambulante i mogućnost anti-doping kontrole	Izgrađena sportska ambulanta	Dom zdravlja, LS	Postojanje potencijala za bavljenje/za razvoj vrhunskim sportom
Aktivnost 7.3.1.2.2.3: Popis postojeće i nedostajuće savremene sportske opreme i rekvizita po sportskim objektima	Izrađena lista potrebnih rekvizita i sportske opreme	Izveštaji sportskih organizacija/institucija o stanju sportskih rekvizita i opreme	Zainteresovanost sportskih organizacija/institucija za popis
Poseban cilj 7.3.1.3: Unapređenje uslova za razvoj sportiste do vrhunskog rezultata			
Mera 7.3.1.3.1: Razvoj i unapređenje programa za identifikovanje i kontinuirano praćenje sportista i klubova do vrhunskih rezultata	Programi praćenja, razvoja sportskog potencijala do vrhunskih rezultata	Izveštaj nadležnih institucija	Postojanje klubova kao institucije
Aktivnost 7.3.1.3.1.1: Detektovanje i podrška perspektivnih sportista juniora – kadeta – u višu kategoriju	Program vođenja i praćenja razvoja sportista iz niže u više kategorije	Izveštaj nadležnih institucija	Postojanje klubova kao institucije
Aktivnost 7.3.1.3.1.2: Definisanje, identifikacija i finansiranje programa sportskih klubova koji ostvaruju rezultate	Programi sportskih klubova	Izveštaj nadležnih institucija	Postojanje klubova kao institucije
Prioritet 4/Opšti cilj iz strategije: 7.4.1: Razvijena sportska infrastruktura			
Poseban cilj 7.4.1.1: Uspostavljena potpuna baza podataka, odnosno evidentirano postojeće stanje sportske infrastrukture			
Mera 7.4.1.1.1: Formiranje i unapređenje baze podataka sportskih objekata Novog Pazara	Broj evidentiranih sportskih objekata; Lista rangiranih sportskih objekata	Izveštaji /web Sportskog centra; Izveštaj grada Web stranica JLS	Saradnja uprave sportskih objekata i grada
Aktivnost 7.4.1.1.1.1: Prikupljanje podataka i evidentiranje sportskih objekata	% evidentiranih objekata	Izveštaji /web Sportskog centra	Postojanje sportskih objekata; Saradnja uprave sportskih objekata i grada
Aktivnost 7.4.1.1.1.2: Ažuriranje baze podataka na godišnjem nivou	Ažurirana baza	Izveštaji /web Sportskog centra; Izveštaj grada Web stranica JLS	Postojanje sportskih objekata; Saradnja uprave sportskih objekata i grada
Aktivnost 7.4.1.1.1.3: Pravno regulisano korišćenje sportskih	Broj mapiranih sportskih objekata sa	Godišnji izveštaj grada o stanju i broju	Postojanje sportskih objekata;

Ciljevi, mere, aktivnosti	Pokazatelji	Izvori verifikacije	Pretpostavke
objekata sa adekvatnim planom korišćenja (upotrebna dozvola, vlasništvo nad objektom / zemljištem, korisnik objekta...)	izrađenim planom korišćenja	sportskih objekata	Saradnja uprave sportskih objekata i grada
Mera 7.4.1.1.2: Kategorizacija sportskih objekata	Lista rangiranih sportskih objekata	Izveštaj nadležnih institucija	Postojanje Pravilnika o rangiranju / kategorizaciji sportskih objekata
Aktivnost 7.4.1.1.2.1: Rangiranje sportskih objekata	Lista rangiranih sportskih objekata	Izveštaj nadležnih institucija	Postojanje Pravilnika o rangiranju / kategorizaciji sportskih objekata
Poseban cilj 7.4.1.2: Sistemski planirana, rekonstruisana, izgrađena sportska infrastruktura kao i održavanje postojeće			
Mera 7.4.1.2.1: Kreiranje i sprovođenje plana adaptacije, rekonstrukcije i održavanja postojećih i izgradnje novih sportskih objekata po utvrđenim standardima gradnje	Izrađen plan adaptacije, rekonstrukcije i održavanja postojećih i izgradnje novih sportskih objekata; Realizacija plana	Godišnji izveštaj JLS o izradi i realizaciji plana; Budžet grada	Zainteresovanost nadležnih institucija; Obezbeđena finansijska sredstva;
Aktivnost 7.4.1.2.1.1: Izrada plana adaptacije, rekonstrukcije i održavanja postojećih i izgradnje novih sportskih objekata po utvrđenim standardima gradnje	Izrađen plan adaptacije, rekonstrukcije i održavanja postojećih i izgradnje novih sportskih objekata	Godišnji izveštaj JLS	Blagovremeno pripremljena planska i projektno tehnička dokumentacija;
Aktivnost 7.4.1.2.1.2: Sprovođenje plana adaptacije, rekonstrukcije i održavanja postojećih i izgradnje novih sportskih objekata prema utvrđenim standardima gradnje	% realizacije plana adaptacije, rekonstrukcije i izgradnje sportskih objekata	Godišnji izveštaj JLS; Budžet grada	Blagovremeno pripremljena planska i projektno tehnička dokumentacija;
8.1: PODIZANJE KAPACITETA SPORTA NA SVIM NIVOIMA VLASTI Opšti cilj 8.1.1: Uspostavljen konzistentan sistem upravljanja i finansiranja sporta u RS, permaentna edukacija, uključivanje više u sistem sporta žena, marginalizovanih grupa, volontera			
Poseban cilj 8.1.1.3: Povećani kapaciteti organizacija u oblasti sporta za apliciranje ka fondovima EU i drugim pristupnim fondovima			
Mera 8.1.1.3.1: Povećanje kapaciteta sportskih organizacija za apliciranje ka EU fondovima	Broj obuka Broj edukovanih polaznika	Izveštaji teritorijalnog sportskog saveza	Zainteresovanost nadležnih institucija za organizovanje i sprovođenje edukacija
Aktivnost 8.1.1.3.1.1: Organizovanje i sprovođenje edukacija za apliciranje ka fondovima EU	Broj obuka Broj edukovanih polaznika	Izveštaji teritorijalnog sportskog saveza	Zainteresovanost nadležnih institucija za organizovanje i sprovođenje edukacija
Mera 8.1.1.3.2: Povećanje učešća sportskih organizacija na međunarodnim konkursima	Broj prijavljenih i realizovanih projekata	Izveštaji sportskih organizacija	Praćenje i zainteresovanost sportskih organizacija da konkurišu na međunarodnim konkursima
Aktivnost 8.1.1.3.2.1: Učešće i	Broj prijavljenih i	Izveštaji sportskih	Praćenje i

Ciljevi, mere, aktivnosti	Pokazatelji	Izvori verifikacije	Pretpostavke
apliciranje sportskih organizacija na međunarodnim konkursima	realizovanih projekata	organizacija	zainteresovanost sportskih organizacija da konkurišu na međunarodnim konkursima
Poseban cilj 8.1.1.4: Unapređenje stručnosti i kapaciteta sportskih organizacija za pisanje projekata i ponuda ka sponzorima i donatorima			
Mera 8.1.1.4.1: Povećanje kapaciteta sportskih organizacija za pisanje i konkurisanje na projektima	Broj obuka Broj edukovanih polaznika	Izveštaji teritorijalnog sportskog saveza	Zainteresovanost nadležnih institucija za organizovanje i sprovođenje edukacija
Aktivnost 8.1.1.4.1.1: Organizovanje i sprovođenje edukacija sportskih organizacija za pisanje i konkurisanje na projektima	Broj obuka Broj edukovanih polaznika	Izveštaji teritorijalnog sportskog saveza	Zainteresovanost nadležnih institucija za organizovanje i sprovođenje edukacija
Poseban cilj 8.1.1.6: Usvojene kategorizacije sportskih organizacija u JLS			
Mera 8.1.1.6.1: Izrada i primena usvojenih kategorizacija sportskih organizacija u JLS	Izrađena i sprovedena kategorizacija	Izveštaji teritorijalnog sportskog saveza	Saradnja JLS, teritorijalnog saveza i sportskih organizacija; Izrađena nacionalna kategorizacija
Aktivnost 8.1.1.6.1.1: Izrada kategorizacije sportskih organizacija	Izrađena kategorizacija	Izveštaji teritorijalnog sportskog saveza	Saradnja teritorijalnog saveza i sportskih organizacija; Izrađena nacionalna kategorizacija
Aktivnost 8.1.1.6.1.2: Primena kategorizacije sportskih organizacija	Sprovedena kategorizacija	Izveštaji teritorijalnog sportskog saveza	Saradnja grada, teritorijalnog saveza i sportskih organizacija; Izrađena nacionalna kategorizacija
Aktivnost 8.1.1.6.1.3: Permanentno praćenje i analiza odnosa ostvarenih sportskih rezultata u odnosu na uložena sredstva iz budžeta u skladu sa kategorizacijom	Rezultati analiza	Izveštaji teritorijalnog sportskog saveza	Saradnja grada, teritorijalnog saveza i sportskih organizacija;
Poseban cilj 8.1.1.8: Usvojeni planovi razvoja sporta u JLS			
Mera 8.1.1.8.1: Donošenje planova razvoja sporta u JLS	Donet plan razvoja sporta	Skupštinska odluka grada	Zainteresovanost i saradnja nadležnih institucija
Aktivnost 8.1.1.8.1.1: Izrada planova razvoja sporta u JLS	Donet plan razvoja sporta	Skupštinska odluka grada	Zainteresovanost i saradnja nadležnih institucija
Poseban cilj 8.1.1.10: Uključen veći broj žena, marginalizovanih grupa i volontera u sistem sporta u RS			
Mera 8.1.1.10.1: Povećanje broja žena, marginalizovanih grupa i	% uključenih žena, marginalizovanih grupa	Izveštaji Sportskog saveza i sportskih	Zainteresovanost i postojanje stručno-

Ciljevi, mere, aktivnosti	Pokazatelji	Izvori verifikacije	Pretpostavke
volontera u sistem sporta	i volontera	organizacija	edukovanog kadra
Aktivnost 8.1.1.10.1.1: Animiranje žena, marginalizovanih grupa i volontera u sistem sporta	% uključenih žena, marginalizovanih grupa i volontera	Izveštaji Sportskog saveza i sportskih organizacija	Zainteresovanost i postojanje stručno-edukovanog kadra
8.3. MEĐUNARODNA SPORTSKA SARADNJA I SPORT U DIJASPORI – Opšti cilj 8.3.1: Unapređena međunarodna sportska saradnja i sport u dijaspori			
Poseban cilj 8.3.1.1: Izrađena nacionalna platforma za međunarodnu saradnju i razvoja sporta u dijaspori			
Mera 8.3.1.1.1: Povećanje broja programa međunarodne sportske saradnje	Izrađen program; Broj ostvarenih projekata/manifestacija u saradnji sa dijasporom	Kancelarija za saradnju sa dijasporom	Zainteresovanost klubova dijaspore i veliki broj udruženja dijaspore
Aktivnost 8.3.1.1.1.1: Izrada programa za saradnju sa dijasporom	Izrađen program	Kancelarija za saradnju sa dijasporom	Zainteresovanost klubova dijaspore i veliki broj udruženja dijaspore
Aktivnost 8.3.1.1.1.2: Posete, obilasci i upoznavanja dijaspore sa programima sportske saradnje	Broj poseta udruženjima dijaspore; Broj ostvarenih projekata/manifestacija u saradnji sa dijasporom	Kancelarija za saradnju sa dijasporom	Zainteresovanost klubova dijaspore i veliki broj udruženja dijaspore
8.6. SPORTSKI TURIZAM I PARTNERSTVO IZMEĐU SPORTA I ŽIVOTNE SREDINE –Opšti cilj 8.6.1: Unapređen odnos sporta i turizma i životne sredine			
Poseban cilj 8.6.1.1: Podstaknute i ojačane veze sporta i turizma i životne sredine			
Mera 8.6.1.1.1: Unapređenje saradnje nadležnih institucija za razvoj sporta, turizma i životne sredine (Promocija sportsko-turističke ponude grada)	Izrađen plan/program; Izrađen promotivni material Broj organizovanih i posećenih sajmova sporta i turizma	Izveštaji nadležnih institucija; Mediji	Zainteresovanost nadležnih institucija; Potencijali grada za razvoj i promociju turizma i sporta
Aktivnost 8.6.1.1.1.1: Izrada programa/plana saradnje javnog, privatnog i nevladinog sektora za unapređenje odnosa i razvoja sporta i turizma	Izrađen plan/program saradnje javnog, privatnog i nevladinog sektora	Nadležne institucije (Grad, TO, SS, SC, udruženja)	Zainteresovanost nadležnih institucija; Potencijali grada za razvoj i promociju turizma i sporta
Aktivnost 8.6.1.1.1.2: Priprema i štampanje promotivnog materijala o sportsko-turističkoj ponudi grada	Izrađen promotivni materijal	Turistička organizacija, Sportski savez i Sportski centar	Zainteresovanost nadležnih institucija; Potencijali grada za razvoj i promociju turizma i sporta; Obezbeđena finansijska sredstva
Aktivnost 8.6.1.1.1.3: Organizovanje i posete sajmovima sporta i turizma u cilju promocije sportskih i turističkih potencijala grada	Broj organizovanih i posećenih sajmova sporta i turizma	Izveštaji nadležnih institucija; Mediji	Zainteresovanost nadležnih institucija; Obezbeđena finansijska sredstva
Mera 8.6.1.1.2: Povećano korišćenje infrastrukturnih	% iskorišćenost kapaciteta; Izrađen plan;	Izveštaji nadležnih institucija	Zainteresovanost nadležnih institucija; Potencijali grada za

Ciljevi, mere, aktivnosti	Pokazatelji	Izvori verifikacije	Pretpostavke
kapaciteta i prirodnih resursa u cilju promocije i razvoja sportsko-turističkih aktivnosti			razvoj i promociju turizma i sporta
Aktivnost 8.6.1.1.2.1: Izrada plana uređenja prirodnih potencijala u cilju unapređenja i iskorišćenosti sportsko-turističkih kapaciteta grada (planina Golija, Novopazarska banjakao i ostalim lokacijama koje su pogodne za izradu istih)	Izrađen plan uređenja prirodnih potencijala	Izveštaji nadležnih institucija	Zainteresovanost nadležnih institucija;
Aktivnost 8.6.1.1.2.2: Korišćenje postojeće sportske infrastrukture, prirodnog potencijala, kulturno historijskih spomenika i smeštajnih kapaciteta u promociji/ponudi drugim sportskim društvima i klubovima u zemlji i inostranstvu za pripreme svojih sportista	Broj ostvarenih poseta; Broj noćenja; Broj sklopljenih ugovora sa sportskim društvima I klubovima	Turistička organizacija; Sportski savez; Sportski centar, Gradska uprava – Odeljenje za životnu sredinu	Zainteresovanost nadležnih institucija; Potencijali grada za razvoj turizma i sporta
Aktivnost 8.6.1.1.2.3: Organizovanje sportsko-rekreativnih-turističkih sadržaja radi privlačenja stanovništva (građanstva) da iskoriste postojeće prirodne resurse	Broj organizovanih sportsko-rekreativno-sportskih sadržaja;	Izveštaji nadležnih institucija (TO, SS, SC); Mediji	Zainteresovanost nadležnih institucija; Potencijali grada za razvoj turizma i sporta
8.7. MEDIJI U SPORTU – Opšti cilj 8.7.1: Unapređena uloga i odgovornost medija za razvoj sporta			
Poseban cilj 8.7.1.1: Medijska promocija sporta kao zdravog načina života i motivacija građana za bavljenje rekreativnim aktivnostima			
Mera 8.7.1.1.1: Povećano medijsko praćenje sporta kao zdravog načina života	% povećanje medijske promocije sporta	Mediji	Zainteresovanost i postojanje velikog broja građana za rekreativni sport
Aktivnost 8.7.1.1.1.1: Promocija sporta kao zdravog načina života (svrstavanje sportsko-rekreativnih emisija u redovne programske šeme) uz uključivanje i saradnju nutricionista, fitness edukatora	Broj emisija Rejting emisija	Mediji	Zainteresovanost i postojanje velikog broja građana za rekreativni sport
Aktivnost 8.7.1.1.1.2: Animiranje i motivacija građana za rekreativnim bavljenjem sportom	% motivisanih građana Broj uključenih građana u sport	Sportski centar	Zainteresovanost i postojanje velikog broja građana za rekreativni sport
Poseban cilj 8.7.1.2: Stručno usavršeni sportski novinari			
Mera 8.7.1.2.1: Povećan broj edukovanih sportskih novinara	Broj edukovanih sportskih novinara	Lokalne medijske kuće	Postojanje zainteresovanih novinara za oblast sporta
Aktivnost 8.7.1.2.1.1: Edukacija	Broj edukovanih	Lokalne medijske kuće	Postojanje

Ciljevi, mere, aktivnosti	Pokazatelji	Izvori verifikacije	Pretpostavke
sportskih novinara (seminari)	sportskih novinara		zainteresovanih novinara za oblast sporta
Poseban cilj 8.7.1.3: Podignuta svest građana o pozitivnim vrednostima sporta			
Mera 8.7.1.3.1: Povećanje nivoa svesti građana o vrednostima sporta	Broj medijskih kampanja; Broj emitovanih i pisanih sadržaja na nedeljnom/mesečnom nivou; % interesovanje javnosti	Lokalne medijske kuće; Sportske organizacije i klubovi	Postojanje zainteresovanih građana za oblast sporta
Aktivnost 8.7.1.3.1.1: Organizovanje medijske kampanje o smanjenju nasilja na sportskim terenima	Broj medijskih kampanja; Broj emitovanih i pisanih sadržaja na nedeljnom/mesečnom nivou	Mediji	Postojanje medijskih kuća za
Aktivnost 8.7.1.3.1.2: Popularizovanje malih sportskih i omladinskih sportskih klubova	Broj emitovanih priloga; % interesovanja javnosti	Mediji, Sportske organizacije i klubovi	Postojanje i zainteresovanost sportskih klubova za promociju
8.8. NEGATIVNE POJAVE U SPORTU – Opšti cilj 8.8.1: Unapredene mere za sprečavanje svih negativnih pojava u sportu (nasilje, doping, nameštanje mečeva, nelegalno klađenje)			
Poseban cilj 8.8.1.1: Uspostavljeni mehanizmi za doslednu primenu Nacionalne strategije za borbu protiv nasilja na sportskim priredbama za period 2014-2018			
Mera 8.8.1.1.1: Stvaranje institucionalnih preduslova za primenu Nacionalne strategije za borbu protiv nasilja na sportskim priredbama	% pripremljenih preduslova za primenu Nacionalne strategije za borbu protiv nasilja na sportskim priredbama	Izveštaji nadležnih institucija	Zainteresovanost gradske uprave i nadležnih institucija za primenu
Aktivnost 8.8.1.1.1.1: Formiranje tela zaduženog za praćenje sprovođenja Nacionalne strategije za borbu protiv nasilja na sportskim priredbama	Formirano radno telo	Grad Novi Pazar	Zainteresovanost gradske uprave i nadležnih institucija za primenu
Aktivnost 8.8.1.1.1.2: Kontinuirana saradnja sa navijačkim grupama u postavljanju i postizanju zajedničkih ciljeva sportskih klubova i navijača	Broj navijačkih grupa; Broj klubova	Sportski savez i klubovi	Zainteresovanost gradske uprave i nadležnih institucija za primenu
Aktivnost 8.8.1.1.1.3: Edukacija navijača na temu štetnosti nesportskog ponašanja i nereda na sportskim dešavanjima	Broj edukacija; Broj polaznika	Sportski savez i klubovi	Zainteresovanost gradske uprave i nadležnih institucija za primenu